

واکاوی پرونده مالیات در مناطق آزاد؛ مناطقی که از معافیت‌ها دور شده‌اند:

معافیت‌هایی که در مناطق آزاد به ممنوعیت ختم شده و می‌شوند!

صفحه ۵ را بخوانید

مالیات

مناطق آزاد

مدیرعامل سازمان
منطقه آزاد قشم عنوان کرد:

**آغاز طرح مسکن جوانان
با هدف ایجاد توسعه
متوازن و عدالت‌محور
در جزیره قشم**

گزارشی از دومین سفر بازدید دورهای
مشاور رئیس‌جمهور به منطقه آزاد انزلی:

**لجستیک، ترانزیت و
کریدور شمال-جنوب؛
مهم‌ترین ظرفیت‌های
منطقه آزاد انزلی**

صفحه ۳ را بخوانید

مدیرعامل سازمان
منطقه آزاد کیش اظهار داشت:

**بسط فرهنگی و
زیرساختی؛ الزامات تحقق
توسعه متوازن در
جزیره کیش**

بسیار زیادی مواجه شده است، با استناد به بیانات مقام معظم رهبری نباید به شکلی رفتار کنیم که دچار خودتخریمی داخلی شویم. بی‌تردید روان‌سازی و تسهیل‌گری در کنار ارتباطات منطقه‌ای با کشورهای همسایه با پشتوانه مناطق آزاد که نقش مهمی در کم‌اثر کردن تحریم‌ها می‌تواند بازی کنند، یکی از راه‌های برون‌رفت از شرایط کنونی اقتصادی در کشور محسوب می‌شود و تداوم رویکرد عدم تفویض اختیارات سازمان‌ها و دستگاه‌های مختلف به سازمان‌های مناطق آزاد، به تعبیری جلوگیری از توسعه اقتصادی با نگاه حمایتی از تولید داخلی در سال «تولید؛ پشتیبانی‌ها، مانع‌زدایی‌ها» و همچنین ضربه زدن به اشتغال مولد این مناطق با عنایت به شرایط فعلی است.

در نهایت باید گفت امروز مناطق آزاد به صورت خودگردان و خودهزینه و فعالین اقتصادی و در سایه سعه‌صدر و همراهی مردم، زیرساخت‌های اساسی سرمایه‌گذاری و توسعه را فراهم کرده‌اند و مناطق مرزی را به مناطقی امن و آماده کار و تلاش برای تأمین منافع ملی تبدیل نموده‌اند؛ اما پشتوانه واقعی تحقق امر توسعه متوازن و چندجانبه در این مناطق، تجمیع اختیارات و مسئولیت‌ها در مدیریت مناطق آزاد است تا آنها بتوانند حداقل در امور غیرامنیتی و غیرحاکمیتی یا همان سیاست سفلی، به قول حکمای قدیم به تدبیر منزل بپردازند. این مهم نه تنها برای تحقق توسعه ضروری است، بلکه برای تأمین امنیت ملی حداکثری، بنیادی و با مشارکت همگانی در مفاصل حساس مرزی کشور لازم می‌باشد.

باید بدانیم قانون نوشته می‌شود برای اجرا و در اجرا است که نقصان و ایراد آن باید مورد رصد قرار گیرد، نه قبل از اجرا. قانون اگر قانون است، باید اجرا شود تا کشور در مسیر امن و آرام توسعه با کمترین هزینه و بیشترین سود قرار گیرد. تفسیر قانون، پشت هم‌اندازی و مشمول مرور زمان کردن قانون آن هم قوانینی که تعیین‌کننده سرنوشت عمومی یک جامعه و محیط است، نه یک هنر، بلکه یک دهن کجی بزرگ سیاسی-امنیتی است.

این مناطق در جهت جذب سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی محسوب می‌شود. قطع به یقین یکی از اساسی‌ترین عوامل موفقیت مناطق آزاد و به تعبیری نظام اقتصاد آزاد در جهان، بحث مدیریت یکپارچه در نظام تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری کلان آن خلاصه می‌گردد. زمانی که در یک سیستم به موازات هم تصمیم‌ها و دستورالعمل‌های مشترکی اتخاذ شود، بی‌تردید بیشترین ضرر و زیان این مدل مدیریتی، متوجه فعالین اقتصادی و سرمایه‌گذاران آن منطقه خواهد شد.

فلسفه وجودی مناطق آزاد در کشور ما نیز بر مبنای تسهیل‌گری و روان‌سازی جریان‌های اقتصادی بر محوریت تولید و صادرات متمرکز است؛ مهم‌ترین عامل تشویق حضور فعالین اقتصادی و سرمایه‌گذاران در این مناطق هم بر پایه ایجاد مزیت‌ها نسبت به سرزمین اصلی بنا شده است که یکی از اصلی‌ترین این مزیت‌ها می‌تواند خلاصه در مدیریت یکپارچه که تضمین‌کننده ثبات سرمایه‌گذاری، کار و تولید در مناطق آزاد است، دیده شده باشد.

بحث تفویض اختیارات سازمان‌ها و دستگاه‌های کشوری به مناطق آزاد که در ماده ۶۵ احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور به صراحت به آن اشاره شده است، یکی از کلیدی‌ترین واژه‌های توسعه و پیشرفت در مناطق آزاد قلمداد می‌شود که با عدم پایبندی برخی از دستگاه‌ها با بهانه‌های مختلف درخصوص عدم تفویض اختیار، فعالین و سرمایه‌گذاران مناطق آزاد را با مشکلات بسیار عدیده‌ای روبه‌رو ساخته است که ادامه این روند می‌تواند باعث از بین رفتن مزیت‌های نسبی و رقابتی مناطق آزاد در قیاس با سرزمین اصلی و به تبع آن کوچ فعالین اقتصادی و سرمایه‌گذاران از این مناطق باشد.

بی‌شک بررسی عملکرد مناطق آزاد ایران در این سه دهه از زمان شکل‌گیری تاکنون، گواهی بر موفقیت نگاه اقتصاد آزاد و به تبع آن دموکراسی اقتصادی در کشور است. در شرایط کنونی که کشور با مشکلات

سرمقاله

ملیحه استاوندی
کارشناس مناطق آزاد

اجرای صحیح قانون؛ راهکار برون‌رفت مناطق آزاد از چالش‌ها

تجربه حضور و بروز سه دهه‌ای مناطق آزاد در ایران، در کنار تمامی کاستی‌هایی که شاید به تعبیر منتقدین در این مناطق وجود داشته است، نشان از رویکردی موفق در تجربه اقتصاد آزاد در کشور در کنار ایفای نقش موثر در توسعه و محرومیت‌زدایی منطقه‌ای و نیز ایجاد زیرساخت‌های مولد در این مناطق که همه و همه می‌توانست بر دوش دولت‌ها گمارده شود، اما با مدیریتی سازمان یافته در دل منابع درآمدی درون‌زا ایجاد گردیده و سهمی از صندوق دولت‌های مختلف را در این سه دهه برای ایجاد زیرساخت‌های عظیم بندری، جاده‌ای، فرودگاهی، نیروگاهی و... اشتغال نکرده است، خود گواه و سندی بر اهمیت مناطق آزاد می‌باشد.

ایجاد صدها هزار شغل در مناطق آزاد، تقویت مرزهای کشور و جلوگیری از کوچ مرزنشینان به مراکز و خالی شدن مرزها، در کنار توسعه و ایفای نقشی منسجم با کشورهای همسایه همگام با تقویت تولید داخلی با استفاده از ابزارهای علم و فناوری نیز گوشه‌ای از دستاوردهای مناطق آزاد در این قریب به ۳۰ سال به‌شمار می‌آید.

بی‌شک در شرایط سخت کنونی اقتصادی کشور به سبب تحریم‌های خصمانه بین‌المللی، نقش‌آفرینی مناطق آزاد در مسیر یاری‌رسانی به کلان اقتصاد از راه تعامل با کشورهای همسایه و تقویت تولید در این مناطق، از اهمیت بسزایی برخوردار است. مسلماً تقویت مناطق آزاد یکی از مهم‌ترین راهکارهای برون‌رفت از تنگنای اقتصادی فعلی با استفاده از مزیت‌ها و زیرساخت‌های ایجاد شده در

معاون فرهنگی و اجتماعی سازمان منطقه آزاد کیش اظهار کرد: **اکسیپو۲۰۲۰، فرصتی مغتنم جهت معرفی ظرفیت‌های مناطق آزاد کشور**

معاون فرهنگی و اجتماعی سازمان منطقه آزاد کیش با اشاره به تاکید دبیر شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی مبنی بر بهره‌وری از رویداد جهانی اکسیپو در جهت معرفی ظرفیت‌های خود، از پیش‌بینی اعزام گروه‌های تجاری برای گفت‌وگوهای مشاغل، تولید محتوای هنری و همچنین فرهنگی برای معرفی جزیره کیش خبر داد. سعید پورعلی با اشاره به برگزاری رویداد ۲۰۲۰ اکسیپو در ۲۶۰کیلومتری جزیره کیش و اهمیت این رویدادجهانی و همچنین تاکید دبیر شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی مبنی بر بهره‌مندی مناطق آزاد از این رویداد در جهت معرفی ظرفیت‌های تجاری، فرهنگی و گردشگری خود و فرصت‌های سرمایه‌گذاری اظهار داشت: همه دولت‌ها تمام اهتمام خود را برای حضور در این المییک فرهنگی ملل صرف می‌کنند. وی با بیان این مطلب که حدود ۴۳۷هکتار در جنوبی‌ترین نقطه دبی به این رویداد اختصاص دارد، گفت: در سال ۲۰۱۳ اقمارت بعد از رقاقت با ترکیه و روسیه موفق شد میزبانی این رویداد را به دست آورد و ۱۹۲کشور، به هزینه خودشان با پاپوین‌هایی در اکسیپو حضور دارند. پورعلی مدت‌زمان برگزاری اکسیپو را شش‌ماه و از ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۳ عنوان کرد و افزود: دولت امارات متحده عربی موفق به کسب مجوز استفاده از نام اکسیپو ۲۰۲۰ در دفتر نمایشگاه‌های جهانی شد.

معاون فرهنگی و اجتماعی سازمان منطقه آزاد کیش با اشاره به پیوستگی این رویداد با جام‌جهانی قطر ادامه داد: پیوند آذهان و خلق آینده، محور اصلی کشورها در این نمایشگاه می‌باشد و سه محور فرعی فرصت، تحرک و پایداری نیز برای آن پیش‌بینی شده است.

وی تصریح کرد: طرح‌های فرصت برای خلق آینده، تحرک برای تبادل افکار، ایده‌ها، اندیشه‌ها و آراء، و پایداری به جهت اینکه به‌گونه‌ای با محیط خدادادی برخورد شود که به پایداری محیط زیست و ظرفیت زمین بیانجامد، در نظر گرفته شده‌اند.

رئیس ستاد هماهنگی برنامه‌های اکسیپو ۲۰۲۰ دبی در منطقه آزاد کیش، مساحت پاپوین ایران را در اکسیپو ۲۰۲۰ هزار و ۱۴متر عنوان کرد و افزود: وزارتخانه‌های میراث فرهنگی و گردشگری با -مختصر- فرهنگ و ارشاد اسلامی با ۵۵متر و همچنین سازمان ملی فرش، وزارت صنعت و معدن و تجارت و معاونت ملی و فناوری ریاست جمهوری و شرکت‌های خصوصی به نمایندگی از دستگاه‌های اجرایی در این رویداد فعالیت می‌کنند.

پورعلی، مهم‌ترین هدف دولت‌ها را در اکسیپو، ترسیم هویت مشخص عنوان کرد و ادامه داد: این هویت بر سه رکن گذشته، اکنون و آینده این کشورها استوار است.

معاون فرهنگی و اجتماعی سازمان منطقه آزاد کیش، هزینه امارات را در این رویداد از سال۲۰۱۳ تا ۲۰۲۰ حدود ۴۰میلیارد دلار عنوان و پیش‌بینی کرد: در طول عماه بالغ بر ۳۰میلیون نفر از این نمایشگاه بازدید خواهند کرد. وی با تاکید بر حضور ایران در اکسیپو انگلستان در سال ۱۸۵۱ با دستور امیرکبیر تصریح کرد: ایران جزو کشورهایی است که در قدمت دیرینه دارد و پیش‌تر در انگلستان هم به نمایش ظرفیت‌ها و قابلیت‌های فرهنگی، اجتماعی، گردشگری و تمدن خود پرداخته است.

پورعلی با اشاره به فرصت‌های شش‌ماهه این رویداد مانند روز جهانی چین در ژانویه اذعان داشت: سه رویداد عمومی تجاری، جذاب و عمومی نیز پیش‌بینی شده‌اند تا براساس تقویم ارائه شده اکسیپو و به نسبت ظرفیت‌های کشورها حضور پیدا کرده و از سهم عمومی این بهره ببرند.

معاون فرهنگی و اجتماعی سازمان منطقه آزاد کیش، مجموعه «لوصل» را کانون این رویداد جهانی در نقشه اکسیپو عنوان و تصریح کرد: این مجموعه به شکل گلیبرگ و با سه برگ منطقه فرصت، منطقه تحرک و نمایش پایداری به میزبانی کشورها پرداخته و «منطقه۲۰۲۰» در دبی نام‌گذاری شده است.

وی با بیان این مطلب که بنا است این منطقه بعداز پایان اکسیپو هم به عنوان «مرکز جهانی فناوری و نوآوری»، پذیرای بالغ بر ۱۰۰هزار جوان و فعال در این حوزه‌ها باشد، ادامه داد: جزیره کیش باید از غرفه ۱۸متری مناطق آزاد بهره برده و علاوه بر عرضه توانمندی‌ها و فرصت‌های منطقه خود، به معرفی کیش به ۴۰میلیون نخبه و جامعه تولیدکننده و توزیع‌کننده هویتی از سراسر جهان بپردازد.

رئیس ستاد هماهنگی برنامه‌های اکسیپو ۲۰۲۰دبی در منطقه آزاد کیش، از پیش‌بینی اعزام گروه‌های تجاری برای گفت‌وگوهای مشاغل، تولید محتوای هنری و همچنین فرهنگی برای معرفی جزیره کیش خبر داد و افزود: در کنار برنامه‌هایی که به شکل عمومی امکان ارائه داریم، توافقاتی نیز با بنیاد رودکی و وزارت فرهنگ و گردشگری صورت گرفته است تا از فرصت‌های تقویمی اکسیپو برای معرفی جزیره کیش بهره ببریم.

پورعلی با اشاره به نشستن سه هزار پرواز در زمان اختتامیه این رویداد تاکید کرد: با بهبود وضعیت آب و هوای دبی و همچنین در ماه‌های منتهی به ژانویه تعداد بازدیدکنندگان افزایش خواهد یافت و کیش نیز با هماهنگی بنیاد رودکی ووزارت فرهنگ برای ایام نوروز بسته‌های فرهنگی و هنری را طراحی کرده است.

وی با اشاره به سرعت‌گیری واکسیناسیون و رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی، از امکان برگزاری نودمین جلسه شورای مدیران بعد از مدت‌ها ابراز خرسندی کرد و افزود: بعد از عبور از پیک پنجم با دستور مدیرعامل سازمان و در راستای پیشبرد رونق اقتصادی جزیره، پیام‌های مختلفی در قالب رویدادها و محتواهای فرهنگی، طراحی و منتشر شد و خوشبختانه با سفرهای اواخر شهریورماه و اوایل مهرماه، سطح اشتغال هتل‌ها افزایش چشمگیر یافت و این روند با حمایت از مرکز توسعه سلامت و رسیدن به نرخ جمعی واکسیناسیون، ادامه خواهد داشت.

معاون فرهنگی و اجتماعی سازمان منطقه آزاد کیش در پایان تاکید کرد: مشارکت جمعی و همراهی عمومی مردم، مکمل واکسیناسیون جمعی است و رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی نقش موثرتری نسبت به واکسیناسیون دارد.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش اظهار داشت:

بسط فرهنگی و زیر ساختی؛ الزامات تحقق توسعه متوازن در جزیره کیش

راستای مسئولیت اجتماعی در دستور کار قرار گیرد؛ چراکه ویروس منحوس کرونا برگشت‌پذیر است و می‌تواند رونق اقتصادی ما را دوباره تحت تاثیر قرار دهد. وی، امید را راهبرد اصلی دولت و به عنوان عنصر آینده‌ساز مناطق آزاد عنوان کرد و گفت: بهترین و کارسازترین امر به معروف را در دوره فعلی می‌توان تضمین امید و نشاط در جامعه عنوان نمود.

آهنگران، اصلاح قانون را تضمین سرنوشت تمام مناطق آزاد کشور دانست و اظهار داشت: طرح اصلاح قانون مناطق آزاد هم‌اکنون در مجلس در دستور کار قرار گرفته و هم‌زمان دبیرخانه با گردآوری نظرات کارشناسان و صاحب‌نظران راه‌ویژه در بخش خصوصی، آن را در قالب لایحه دولت به مجلس ارائه خواهد داد.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش در رابطه با تعیین تکلیف پروژه‌های نیمه‌تمام که دچار مشکلات عدیده‌ای هستند، اذعان نمود؛ با هماهنگی و برگزاری جلسه

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش اظهار کرد:

تقریب مذاهب اسلامی در کیش، الگویی برای سایر کشورها و دنیای اسلام

یک‌دیگر تغییر داد و تمام محورهای امتیازی دوران جاهلیت را از بین برد و این معنای رحمت است. در ادامه، امام جمعه اهل سنت کیش، با اشاره به خاطره‌ای از «رضا امیرخانی» نویسنده کتاب «جانبستان کابلستان» در مواجهه با یکی از مشاورین حامد کرزای، رئیس‌جمهور وقت افغانستان گفت: وقتی در این ملاقات از مراسم نهم ربیع‌الاول بعضی متعصبین صحبت به میان آمد، تاکید شد که مقام معظم رهبری نه‌تنها به جهت پیشگیری از عواقب آن، بلکه با اعتقاد قلبی از توهین به مقدسات اهل سنت، برائت می‌جویند.

شیخ یعقوب شمس با تاکید بر بزرگی و دلسوزی رهبر انقلاب اسلامی و به‌تبع آن موفقیت کشور افزود: در نتیجه چنین اعتقادات و بیاناتی است که صمیمیت در کشورمان موج می‌زند، چنانچه بعد از این اتفاق در خاطره مذکور، مشاور کرزای تصریح کرد که مریدی به مریدان مقام معظم رهبری اضافه شد.

همچنین، صاحب بوم‌گردی باغو، با تاکید بر تعصب خود بر نقش آفرینی در اختراز پرچم کیش و گردشگری آن، درخصوص تنها روستای باقی‌مانده کیش گفت: از سال ۹۳ به همت اهالی روستا این بوم‌گردی بنا شد و تاکنون میزبان ۳۶کشور دنیا بوده است و مردم این مناطق میراث ملموس و ناملموس کیش را درک کرده‌اند.

حسن خلون، وحدت را مختص تمام سال دانست و گفت: ما این وحدت را ثابت کردیم و به تصویر کشیدیم و در

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش در پایان خاطرنشان کرد: مراسم نکوداشت مقام امام جمعه اهل تسنن با هماهنگی امام جمعه جزیره از وظایف سازمان است که امیدواریم با مشارکت همه نهادهای مستقر نظامی، انتظامی، امنیتی، اطلاعاتی، قضایی و صنوف مختلف مانند انجمن‌های سرمایه‌گذاری و کارآفرینی برگزار شود.

همچنین امام جمعه کیش با بیان این که شیخ یعقوب شمس محور وحدت در جزیره کیش است، اظهار داشت: ایشان هم محور وحدت و صاحب‌ابتکار هستند و برگزاری چنین مناسبتی در کنار مسجد مقدس باغو از ابتکارات ایشان است.

به گفته حجت الاسلام والمسلمین حسن زاده، رسول خدا برای کل بشریت، و نه تنها مسلمانان رحمت است و این شامل کفار هم می‌شود.

خلیب جمعه کیش با اشاره به کتاب المیزان، تصریح کرد: رحم‌العالمتین بودن پیامبر به جهت دینی است که از طرف خدا آورده است و اگر سبک زندگی مردم در آن مسیر قرار بگیرد، به سعادت دنیا و آخرت خواهند رسید.

وی افزود: رسول خدا برای تمام اهل دنیا به جهت آثار و رحمت و عمیقی که از قیام وی در جامعه به‌وجود آمده است، مایه رحمت است و این مزه باید رویکرد آموزشی داشته باشد و پیامبر مشهود و عیان است.

امام جمعه کیش در پایان با اشاره به ارزش زن در نگاه دین رسول خدا، بیان داشت: رسول خدا نگاه انسان‌ها را به

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش اذعان نمود:

شخصیت پیامبر اسلام با محور عقلانیت، شخصیتی انسان‌ساز است

باشد، از بدنه سازمان دانست و گفت: ما در ایام کرونایی خصوصا پیک پنجم روزهای بسیار سختی را گذراندیم و مجموعه‌های گردشگری و به‌خصوص جزیره کیش تحت تاثیر قرار گرفت؛ اما خوشبختانه از نیمه شهریورماه، رونق و به تبع آن شور و نشاط به کیش بازگشت.

وی، سعی و نیت سازمان منطقه آزاد کیش را اجرای باشکوه جشن وحدت و نمایش منویات این نهاد با خاتمه گرفتن ویروس مهلک کرونا عنوان کرد و افزود: همه مسئولان سازمان منطقه آزاد کیش نگران هشدارهای نهادهای

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش، تمرکز بر عقلانیت را دلیل منحصربه‌فرد بودن پیامبر اسلام عنوان کرد و اظهار داشت: شخصیت پیامبر با محور عقلانیت، شخصیتی انسان‌ساز است که در طول تاریخ بر پایه دوستی، صلح، مهربانی، حکمت و عبرت، بنیاد گذاشته شده و الگو گشته است.

جعفر آهنگران در جشن وحدت که در تالار شهر کیش برگزار شد، سازمان منطقه آزاد کیش را همه مردم و هرکسی را که بتواند برنامه‌ای با رویکرد نشاط‌آفرین داشته

نمایشگاه دائمی تمبر با حضور رئیس موزه و مدیر کل دفتر ارتباطات شرکت ملی پست ایران، رئیس اداره پست کیش و مدیر امور اجتماعی، بهداشت و درمان سازمان منطقه آزاد کیش در محل اداره مرکزی پست در جزیره کیش افتتاح شد. مدیرکل دفتر ارتباطات شرکت ملی پست ایران در آیین افتتاح نمایشگاه دائمی تمبر در کیش، با اشاره به قدمت جزیره و سابقه مراسلات پستی از زمان قاجار گفت: سعی

معاون فرهنگی و اجتماعی سازمان منطقه آزاد کیش در آستانه هفته پدافند غیرعامل؛ الگوسازی را یکی از اقدامات مهم این منطقه در حوزه‌های مختلف به‌ویژه پدافند غیرعامل برشمرد. سعید پورعلی در پنجمین جلسه شورای پدافند غیرعامل که در سالن رژی مرکز همایش‌های بین‌المللی کیش برگزار شد بر لزوم اهمیت الگوسازی در حوزه‌های مختلف به‌ویژه پدافند غیرعامل منطقه‌آزاد کیش تاکید کرد.

وی با اشاره به الگوسازی در حوزه‌های فرهنگ شهری، فرهنگ آمد و شد، امنیت، آرامش، رفتارهای فرهنگی در جزیره کیش، گفت: با توجه به ویژگی‌های جزیره می‌توانیم الگوسازی را در حوزه پدافند غیرعامل در دستور کار قرار دهیم.

پورعلی در رابطه با ساختار پدافند غیرعامل منطقه آزاد کیش،

معاون فرهنگی و اجتماعی سازمان منطقه آزاد کیش با اشاره به تاکید دبیر شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی مبنی بر بهره‌وری از رویداد جهانی اکسیپو در جهت معرفی ظرفیت‌های خود، از پیش‌بینی اعزام گروه‌های تجاری برای گفت‌وگوهای مشاغل، تولید محتوای هنری و همچنین فرهنگی برای معرفی جزیره کیش خبر داد. سعید پورعلی با اشاره به برگزاری رویداد ۲۰۲۰ اکسیپو در ۲۶۰کیلومتری جزیره کیش و اهمیت این رویدادجهانی و همچنین تاکید دبیر شورایعالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی مبنی بر بهره‌مندی مناطق آزاد از این رویداد در جهت معرفی ظرفیت‌های تجاری، فرهنگی و گردشگری خود و فرصت‌های سرمایه‌گذاری اظهار داشت: همه دولت‌ها تمام اهتمام خود را برای حضور در این المییک فرهنگی ملل صرف می‌کنند. وی با بیان این مطلب که حدود ۴۳۷هکتار در جنوبی‌ترین نقطه دبی به این رویداد اختصاص دارد، گفت: در سال ۲۰۱۳ اقمارت بعد از رقاقت با ترکیه و روسیه موفق شد میزبانی این رویداد را به دست آورد و ۱۹۲کشور، به هزینه خودشان با پاپوین‌هایی در اکسیپو حضور دارند. پورعلی مدت‌زمان برگزاری اکسیپو را شش‌ماه و از ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۳ عنوان کرد و افزود: دولت امارات متحده عربی موفق به کسب مجوز استفاده از نام اکسیپو ۲۰۲۰ در دفتر نمایشگاه‌های جهانی شد.

تقریب مذاهب اسلامی در کیش، الگویی برای سایر کشورها و دنیای اسلام

نتیجه آن دشمن را به لرزه درآورد‌ه‌ایم. براساس این گزارش، اجرای گروه تماشیح «الفردوس» از دیگر برنامه‌های این نشست بود. مدیر این گروه که برای چهارمین بار از شهرستان عسلوبه به کیش آمده بودند، وحدت در جزیره را بسیار پرچسته و هیجان‌انگیز عنوان کرد و افزود: همیشه از حضور در کیش لذت برده‌ایم.

ناجی سحومی‌افزود: این گروه از سال ۱۳۸۶ فعالیت خود را آغاز کرده و تاکنون در برج‌های آزادی، میلاد و شبکه‌های مختلف اجرا داشته‌اند.

وی با اشاره به حضور گروه تماشیح «الفردوس» به عنوان نماینده ایران در کشور ترکیه تصریح کرد: این گروه در مسابقات استانی بوشهر مقام اول را کسب کرده است. محمد ولیدی، ولید دریایی، ولید ایزدپناه از دیگر اعضای گروه تماشیح الفردوس بودند.

گفتنی است، جشن میلاد حضرت رسول اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله و امام جعفر صادق‌علیه‌السلام با حضور مدیران و مسئولان سازمان منطقه آزاد کیش و فرماندهان نظامی، انتظامی و امنیتی در روستای باغو، به میزبانی اهل سنت جزیره کیش در روستای باغو برگزار شد.

لازم به ذکر است، در پایان این مراسم، از امام جمعه اهل سنت و امام جمعه کیش با اهدای گل، لوح تقدیر و تابلو فرش تقدیر به عمل آمد.

بودن پیامبر عنوان کرد و افزود: شخصیت پیامبر با محور عقلانیت، شخصیتی انسان‌ساز است که در طول تاریخ بر پایه دوستی، صلح، مهربانی، حکمت و عبرت، بنیاد گذاشته شده و الگو گشته است.

با حضور رئیس موزه و مدیر کل دفتر ارتباطات شرکت ملی پست ایران انجام پذیرفت:

افتتاح نمایشگاه دائمی تمبر در اداره پست جزیره کیش

کشور تصریح کرد: در جزیره کیش نیز اداره پست می‌تواند با ظرفیتی که دارد، به کلاس بعد از مدرسه و محلی برای نمایش آثار «فیلاتلیک» تبدیل گردد.

رئیس موزه و مدیر کل دفتر ارتباطات شرکت ملی پست ایران در پایان با اشاره بر ظرفیت جذب گردشگر به موجب این موزه، خاطرنشان کرد: سیر تکاملات پست در ایران نیز همراه با اقلام دیگر به این نمایشگاه اضافه خواهد شد. همچنین، عقیل نقشبندی مدیر امور اجتماعی، بهداشت و درمان سازمان منطقه آزاد کیش نیز در این آیین ضمن تقدیر از تلاش‌های مدیریت جدید در پست کیش برای

معاون فرهنگی و اجتماعی سازمان منطقه آزاد کیش اعلام کرد:

الگوسازی در حوزه پدافند غیرعامل، در دستور کار سازمان منطقه آزاد کیش

معاون فرهنگی و اجتماعی سازمان منطقه آزاد کیش در پایان خاطرنشان کرد: اگر طرح جامع طرحی باشد که اجرا شود و هیچ خروجی در این قالب نداشته باشد، تمام زمان، فرصت و هزینه‌های انجام‌شده بی‌تاثیر خواهد بود.

تصریح کرد: نوشتن طرح جامع برای بخش پدافند غیرعامل شهرها و نقاط حساس همچون جزیره کیش، اقدامی ارزشمند برای پرورش یافتن و توسعه این ادبیات است.

دبیر شورای پدافند غیرعامل منطقه آزاد کیش اظهار داشت: براساس ایل‌لاغیه سازمان پدافند غیرعامل، برنامه‌های آموزشی، مانور، آماده‌سازی و فعالیت‌های اجرایی در تمام بخش‌ها تا سال۱۴۰۱ پیش‌بینی شده‌است.

وی با بیان این که باید اطلاعات در قالب شیوه‌ها، روش‌ها و سیستم‌ها در عرصه اجرا محقق شود، بیان داشت: با بهره‌گیری از نتایج طرح جامع در قالب شیوه‌نامه، دستورالعمل و بخشنامه می‌توانیم مداخله‌سازی‌های متناسب با منویات طرح جامع را به دست آوریم.

گزارشی از دومین سفر بازدید دوره‌ای مشاور رئیس‌جمهور به منطقه آزاد انزلی:

لجستیک، ترانزیت و کریدور شمال-جنوب؛ مهم‌ترین ظرفیت‌های منطقه آزاد انزلی

تاکید بر اینکه با نگاه ویژه به احقاق حقوق بیت‌المال از مقصر یا مقصران این خسران در هر سطحی خواهیم پرداخت و علاوه بر برخورد، راهکار برون‌رفت نیز احصاء خواهد شد، افزود: باید با عزم جدی نسبت به بهره‌برداری حداکثری از ظرفیت‌های ترانزیتی، درآمدی و اشتغال‌زایی فعال‌سازی کریدور شمال-جنوب اقدام کنیم و این تصمیم جدی میان دو کشور ایران و روسیه وجود دارد، به ویژه که در سند راهبردی ۲۰۲۰ روسیه حجم ترانزیت ۲۵ میلیون تن را هدفگذاری کرده است.

مشاور رئیس‌جمهور در جلسه شورای اداری سازمان منطقه آزاد انزلی اظهار داشت:

گسترش اراضی، نیاز منطقه آزاد انزلی جهت قرارگیری بر روی ریل توسعه

جلسه شورای اداری سازمان منطقه آزاد انزلی با حضور تعدادی از مدیران استانی و نمایندگان مجلس، امام جمعه شهرستان بندر انزلی و به ریاست سعید محمد مشاور رئیس‌جمهور و دبیر شورایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی برگزار شد.

سعید محمد در این جلسه با تأکید بر نقش مهم منطقه آزاد انزلی در اقتصاد ملی بیان کرد: منطقه آزاد انزلی کوچکترین منطقه آزاد کشور است، اما دارای توانمندی و ظرفیت زیادی است و با توجه به موقعیت جغرافیایی ممتاز آن، سرمایه‌گذاران خارجی و داخلی زیادی در این منطقه سرمایه‌گذاری داشته‌اند.

وی با بیان اینکه تمامی اراضی منطقه آزاد انزلی به بخش تولید و تجارت واگذار شده است، گفت: منطقه آزاد انزلی برای قرارگیری بر روی ریل توسعه و تحقق انتظارات صادراتی، نیازمند گسترش اراضی است.

دبیر شورایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی تصریح کرد: در شرایط سخت اقتصادی کنونی کشور، مناطق آزاد تجاری-صنعتی باید موتور محرکه توسعه و به عنوان تأمین‌کننده نیازهای کشورمان عمل نموده و به جایگاه اصلی خود بازگردند.

سعید محمد با بیان اینکه مناطق آزاد باید براساس ظرفیت‌ها، شناسایی و طبق توانایی‌های موجود هدفگذاری شوند و برنامه‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت داشته باشند، اضافه کرد: قوانین مالیاتی، ارزش افزوده، گمرکی و همچنین بروکراسی اداری از دیگر مشکلات مناطق آزاد است و با عنایت به اینکه مردم و فعالان اقتصادی دغدغه‌مند هستند، وظیفه ما پیگیری این مشکلات است.

وی، منطقه آزاد انزلی را کوچکترین منطقه آزاد کشور عنوان کرد و گفت: این منطقه اگرچه کوچک اما ظرفیت بسیار بالا و سرشاری دارد و یکی از بزرگترین ظرفیت‌های آن مجتمع بندری کاسپین و کریدور لجستیکی شمال-جنوب است که با توجه به مسائل موجود در ناحیه قفقاز، اهمیت این مسیر ترانزیتی مهم بین‌المللی دوچندان شده است.

مشاور رئیس‌جمهور و دبیر شورایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در پایان بر لزوم تسریع در عملیات تکمیل اسکله‌های مجتمع بندری کاسپین تأکید کرد و خاطر نشان نمود: این بندر مشکلات زیادی در اجرای بازاری غربی دارد که اصلاح آن زمان‌بر بوده و باید در دستور کار قرار گیرد تا زیرساخت‌های این کریدور راهاندازی شود.

در ادامه، دلخوش نماینده مردم صومعه‌سرا در مجلس شورای اسلامی و عضو فراکسیون مناطق آزاد در این نشست، به نقش آفرینی منطقه آزاد انزلی در سطح ملی اشاره و بزرگ به لحاظ اقتصادی در رشد شاخص‌های اقتصاد کشور بسیار تأثیرگذار بوده و اما این منطقه با موقعیت جغرافیایی ممتاز و استقبال سرمایه‌گذاران، کوچکترین منطقه آزاد کشور است.

همچنین، سایر نمایندگان گیلان از جمله حجت الاسلام والمسلمین صفری، محمدنژاد، نجفی، محمدیاری، فرخی و آقازاده به افزایش نقش مناطق آزاد در شرایط تحریمی کشور، جذب سرمایه‌گذاران خارجی و انتقال تکنولوژی و بهره‌گیری بیش از پیش از ظرفیت اتحادیه گمرکی اوراسیا از طریق منطقه آزاد انزلی اشاره کردند.

حجت الاسلام والمسلمین شمس‌الدین امام جمعه بندر انزلی نیز با اشاره به توصیه مقام معظم رهبری در بخش توسعه اقتصاد دریا محور، اظهار داشت: منطقه آزاد انزلی می‌تواند توسعه سزیمینی خود را در امتداد دریا ادامه دهد و با استحصال از دریا، در صنایع آبریز پروری به رونق اقتصادی گیلان و کشور کمک کند.

سود، صادرات و اشتغال‌زایی برخوردار می‌باشد لحاظ نگردد؛ نبود سند و نقشه‌راه جهت اعمال در هر منطقه آزاد، به بی‌برنامه و عمل براساس عامل خارجی نه راهبرد منجر شده است.

دبیر شورایی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی، مناطق آزاد را از مدل طرح‌های توسعه‌ای و هوشمندسازی کشور قلمداد کرد و با اشاره به ظرفیت‌های منطقه آزاد انزلی و سایر مناطق در حوزه‌های کشاورزی و شیلاتی، راهکار پیش روی را مدل خوشه‌ای و شهر غذای اعلام و با تبیین این دو مدل فعالیت تجاری‌سازی حوزه‌های مرتبط با کشاورزی، اضافه کرد: متأسفانه ظرفیت‌های مختلف صنعت گردشگری همچون توریسم سلامت، تجاری، دانشجویی-علمی و ورزشی در مناطق آزاد مغفول مانده و این در حالی است که از ظرفیت برگزاری جام‌جهانی در قطر توسط مناطق آزاد کیش، قشم و اروند بهره‌برداری خواهد شد.

ایجاد بانک آف شور، تالار بورس

بین‌المللی ارز و ارزهای دیجیتال

مشاور رئیس‌جمهور، از تشکیل کارگروه ایجاد بانک آف شور در مناطق آزاد با حضور نمایندگان بانک مرکزی بعد از اخذ مجوزهای لازم از معاون اقتصادی رئیس‌جمهور و رئیس کل بانک مرکزی خبر داد و اظهار داشت: از سوی دیگر در زمینه ارزهای دیجیتال با توجه به راهبرد جدید کشور به منظور ایجاد ارز دیجیتال ملی و تالار بورس بین‌المللی مناطق آزاد که به صورت ارزی فعالیت می‌کند؛ توافق‌های خوبی با نهادهای ذی‌ربط صورت گرفته است؛ محورهای که مناطق آزاد را به هورت و کارایی اصلی خود باز می‌گرداند.

سعید محمد، به نقد و بررسی مسائل و مشکلات مناطق در عرصه اجرای قانون و مقررات مناطق آزاد پرداخت و قوانین خلق‌الساعه را که باعث ایجاد شوک برای فعالان اقتصادی می‌شود را اقدامی غیرقانونی و خلاف شرع ارزیابی کرد؛ چراکه برخلاف قول و وعده قانونی مندرج در قانون ترقی مناطق آزاد و این‌نامه‌های مرتبط با آن است.

وی خواستار برخورد جدی‌تر و همراهی بیشتر سرمایه‌گذاران و بنده مدیریتی مناطق آزاد و دبیرخانه شورایی شد و افزود: جزیره‌ای عمل کردن هر یک از مناطق آزاد و عدم ایفای نقش محوری و هماهنگ‌کننده از سوی دبیرخانه شورایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، از دیگر مشکلات در مسیر اجرای قانون در هر منطقه ارزیابی می‌شود.

جایگاه دبیرخانه شورایی در هیات دولت است

دبیر شورایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، از تشکیل کارگروه مسائل قانونی مناطق آزاد برای برنامه هفتم با حضور نمایندگان از مرکز پژوهش‌های مجلس، معاونت اقتصادی رئیس‌جمهور و وزارت اقتصاد در دبیرخانه شورایی خبر داد و گفت: باید جایگاه دبیرخانه بالاتر از وضعیت کنونی خود باشد تا از طریق حضور در جلسات هیات دولت با خرد جمعی و در عالی‌ترین سطح مدیریتی کشور مسائل مناطق مورد پیگیری قرار گیرد.

سعید محمد، به لزوم کار رسانه‌ای جهت تبیین فرصت‌ها، مزیت‌ها، چالش‌ها و عملکرد مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در عرصه ملی و بین‌المللی برای کشورمان تأکید کرد و خواستار توجه ویژه مناطق به مباحث فرهنگی و اجتماعی در ارتباط با بومیان مناطق آزاد شد.

لجستیک، ترانزیت و کریدور شمال-جنوب؛ مهم‌ترین ظرفیت‌های منطقه آزاد انزلی

وی با بیان اینکه منطقه آزاد انزلی دارای ظرفیت‌های ویژه‌ای است که مهم‌ترین آنها در مباحث لجستیک و ترانزیت می‌باشد؛ به بررسی مزیت‌ها و فرصت‌های کریدور شمال-جنوب پرداخت و اظهار داشت: هم‌اکنون از مسیر ۶۵۰ کیلومتری راه‌آهن چابهار به زاهدان، ۳۵۰ کیلومتری ریل‌گذاری شده و مابقی نیز در حدود ۶۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارد و همین مسئله در ارتباط با توسعه بندر چابهار در حال انجام است؛ اما متأسفانه مسیر ۲۴ کیلومتری اتصال ریل به منطقه آزاد انزلی با پیشرفت ناچیزی در حال ساخت بوده و این در حالی است که نیمه دوم سال در انزلی شرایط آب و هوایی خاص آن را نیز در پیش روی داریم.

مشاور رئیس‌جمهور، به انتقاد از طراحی و اجرای موحشکن‌های مجتمع بندری کاسپین پرداخت و با

که مراحل احداث خود را طی می‌کند، به زودی تکمیل می‌شود و راه‌آهن بندرعباس به سمت شمال کشور نیز در حال بهره‌برداری است؛ در نتیجه تنها نقطه باقی مانده همین مسیر کوتاه است.

مشاور رئیس‌جمهور، زمان طی شده برای تکمیل این مسیر ۲۴ کیلومتری را بسیار طولانی ارزیابی نمود و با تأکید بر اینکه نباید چند سال به طول می‌انجامد، تصریح کرد: با توجه به اینکه مدیریت پروژه مزبور برعهده وزارت راه و شهرسازی می‌باشد، با همکاری آن وزارتخانه جهت تأمین منابع مالی، تسریع در تکمیل طرح بسیار مهم یاد شده در دستور کار قرار می‌گیرد.

دبیر شورایی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی در پایان با اشاره به اینکه تا پایان سال جاری شاهد بهره‌برداری و در مدار خدمت‌رسانی قرار گرفتن اسکله رو-رو بندر کاسپین خواهیم بود، خاطر نشان نمود:

با عنایت به اینکه در بندر شهید بهشتی منطقه آزاد چابهار امکانات لجستیکی و ترانزیتی آماده بهره‌برداری است، در نتیجه این مسیر کوتاه نه تنها برای کشورمان، بلکه برای معادلات فرامنطقه‌ای بسیار استراتژیک محسوب شده و با افتتاح این مسیر ریلی موفقیت بزرگی در جایگاه ترانزیت بین‌المللی کشورمان ایجاد می‌گردد.

آغاز عملیات اجرایی ساخت شهرک صنعتی شماره ۳ منطقه آزاد انزلی

با حضور سعید محمد مشاور رئیس‌جمهور و دبیر شورایی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی و علی اوسط اکبری مقدم رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی، عملیات اجرایی ساخت سومین شهرک صنعتی منطقه آزاد انزلی آغاز شد.

بر این اساس عملیات اجرایی و تکمیل زیرساخت‌های لازم در این پروژه که به مساحت حدود ۵۰ هکتار در پسرکانه مجتمع بندری کاسپین و در جوار مسیر راه‌آهن ایجاد می‌شود، بر عهده قرارگاه خاتم‌الانبیاء (ص) بوده که در سه فاز احداث می‌گردد.

بنا بر این گزارش، در فاز نخست ۳۷ هکتار از این شهرک صنعتی در یک دوره زمانی ۱۸ ماهه ساخته و به تولیدکنندگانی که طرح‌های توجیهی سرمایه‌گذاری آنها مورد تأیید سازمان منطقه آزاد انزلی قرار گرفته، تحویل می‌شود.

لازم به ذکر است، در کنار بهره‌مندی از مزایا و معافیت‌های قانونی، امکانات لجستیکی، نمایشگاهی و بورس کالا در این منطقه برای تولیدکنندگانی که این شهرک را انتخاب می‌کنند؛ حضوری شرکت‌افزوده دانش‌بنیان، صادرات‌محور و دارای ارزش افزوده بالا جهت صدور به بازارهای اوراسیا از مهم‌ترین اولویت‌های سازمان منطقه آزاد انزلی در سومین شهرک صنعتی بزرگترین بنگاه اقتصادی شمال کشور است که با بهره‌برداری از آن پهنه‌بندی صنعتی منطقه به دو برابر یعنی ۱۱۰ هکتار بالغ خواهد شد.

مشاور رئیس‌جمهور در نشست با فعالان اقتصادی منطقه آزاد انزلی مطرح کرد:

اقتصاد مقاومتی راهبرد اجرایی مقام معظم رهبری جهت توسعه اقتصادی مناطق آزاد

مشاور رئیس‌جمهور و دبیر شورایی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی در نشست با سرمایه‌گذاران و فعالین اقتصادی منطقه آزاد انزلی، درخصوص مهم‌ترین مسائل و مشکلات مناطق آزاد و منطقه آزاد انزلی به بحث و تبادل نظر پرداخت.

سعید محمد با قدرانی از تمام دبیران و مدیران سابق مناطق آزاد و اظهار نظرهای صورت گرفته از سوی بخش خصوصی در این نشست تصریح کرد که اتاق وی به روی فعالان اقتصادی همیشه گشوده است و اظهار داشت: باید تأکید کرد که علی‌رغم اینکه در رسیدن به برخی شاخص‌ها و اهداف به موفقیت نائل نشده‌ایم، اگر حس می‌شود در برخی موارد به مناطق آزاد ظلم شده است، به دلیل عدم تحقق سند عملیاتی و اجرایی اقتصاد مقاومتی است که توسط رهبر معظم انقلاب به درستی تبیین و ابلاغ شده است.

مناطق آزاد، پیشران تحولات جدی اقتصادی کشور

وی با اشاره به اینکه پیشران تحولات جدی اقتصادی کشور در سطح ملی و بین‌المللی معطوف به مناطق آزاد است؛ موضوعی که در سطح جهانی نیز میان مناطق آزاد موفق قابل ارزیابی است، به تجزیه و تحلیل مسائل و مشکلات موجود پرداخت و گفت: عدم وجود راهبرد عملیاتی در مناطق آزاد که باعث شده مزیت‌های نسبی و رقابتی جهت انتخاب طرح‌های سرمایه‌گذاری که از بیشترین

آزاد باید در اولویت خود قرار دهد.

در ادامه، رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی در این دیدار از جذب ۲۴۶ میلیون دلار طرح سرمایه‌گذاری در منطقه متبوع خود خبر داد و اظهار کرد: در حوزه زیرساختی بعد از طرح ملی اتصال این منطقه به خط ریل سراسری که تا پایان سال مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد، هم‌اکنون در بندر کاسپین ۴ پست اسکله فعال و دو پست اسکله در حال احداث وجود دارند که ساخت یک پست اسکله رو-رو از اهمیت بیشتری برخوردار است.

علی اوسط اکبری مقدم با بیان اینکه به منظور توسعه فعالیت شرکت‌های فناوری و نوآور، عملیات ساخت سومین شهرک صنعتی منطقه آزاد انزلی آغاز می‌شود، افزود: از سوی دیگر در زمینه توسعه زیرساخت‌های گردشگری توسط بخش خصوصی برنامه‌های متعددی در حال اقدام می‌باشد.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی در پایان تصریح کرد: با برنامه‌ریزی‌ها و پیگیری‌های صورت گرفته تا پایان سال ۲۸ پروژه با اعتبار بیش از ۱۲۸۰ میلیارد تومان در منطقه مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد.

تغییر مسیر مناطق آزاد به سمت افزایش میزان تولید و صادرات

سعید محمد مشاور رئیس‌جمهور و دبیر شورایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی با سردار محمد عبداله‌پور فرمانده سپاه قدس گیلان دیدار کرده و درخصوص راهکارها و سازوکارهای همکاری مناطق آزاد و منطقه آزاد انزلی با سپاه قدس استان به بحث و تبادل نظر پرداختند.

فرمانده سپاه قدس گیلان با بیان اینکه استان گیلان مهد بیش از ۸ هزار شهید والا مقام در دوران انقلاب اسلامی است و از منظر تعداد ایثارگران رتبه چهارم کشور را به خود اختصاص داده است، اظهار داشت: با عنایت به رشادت‌های مردم استان برای انقلاب و نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و توانمندی‌های منطقه آزاد انزلی، شایسته است مردم استان از خدمات بهتر و بیشتری برخوردار باشند.

همچنین، مشاور رئیس‌جمهور و دبیر شورایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی نیز مردم استان گیلان را مستحق بهره‌مندی از زیرساخت‌ها و امکانات رفاهی، خدماتی، اقتصادی بیشتر و توسعه یافته‌تر عنوان کرد و افزود: راهبرد دبیرخانه مناطق آزاد بازگرداندن این مناطق به جایگاه و مسیر اصلی خود به منظور افزایش میزان تولید و صادرات است.

افتتاح مسیر ریلی کاسپین، موفقیت بزرگی در جایگاه ترانزیت بین‌المللی کشور

مشاور رئیس‌جمهور و دبیر شورایی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی گفت: افتتاح مسیر ریلی کاسپین، موفقیت بزرگی در جایگاه ترانزیت بین‌المللی کشور است.

سعید محمد در حاشیه بازدید از طرح ملی اتصال خط ریل سراسری به مجتمع بندری کاسپین منطقه آزاد انزلی، با بیان اینکه بهره‌برداری از مسیر ۲۴ کیلومتری خط‌آهن جبرده رشت به منطقه آزاد انزلی از مهم‌ترین اولویت‌های مسیرهای ترانزیتی ریلی کشور است، اظهار داشت: با عنایت به اهمیت کریدور شمال-جنوب در مسیرهای حمل و نقل جهانی، ظرفیت‌ها و فرصت‌های ترانزیتی در نیمه شمالی دریای خزر و اوراسیا، عزم بالایی دولت روسیه جهت راه‌اندازی این مسیر نقل و انتقال کالا و اتصال به بازارهای هند و جنوب آسیا را می‌توان از مهم‌ترین دلایل اهمیت تسریع در افتتاح این مسیر ریلی عنوان کرد.

وی اضافه کرد: در عین حال مسیر جنوبی این کریدور در کشورمان یعنی راه‌آهن چابهار به زاهدان

مشاور رئیس‌جمهور و دبیر شورایی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی در دومین مقصد سفر خود به مناطق آزاد کشور، به منطقه آزاد انزلی سفر کرد. سعید محمد و هیات همراه هم‌زمان با هفته وحدت، در بدو ورود، با حضور در گلزار شهدای رشت به مقام شامخ شهیدان ادای احترام خواهد کردند.

دیدار با حضرت آیت‌الله فلاحتی نماینده ولی فقیه در گیلان و امام جمعه رشت، دیدار با استاندار گیلان و همچنین دیدار با فرمانده سپاه قدس گیلان از جمله برنامه‌های مشاور رئیس‌جمهور در این سفر بود.

بازدید از پروژه‌های راه‌آهن رشت-کاسپین در ایستگاه جبرده به پیرپازا، مسیر اتصال راه‌آهن در محدوده منطقه آزاد انزلی و داخل بندر، اسکله رو-رو و موج‌شکن غربی بندر کاسپین و همچنین بازدید از دو واحد تولیدی در شهرک صنعتی شماره ۱ و نشست با فعالان اقتصادی منطقه در دستور کار دبیر شورایی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی در سفر به منطقه آزاد انزلی قرار داشت.

آغاز عملیات اجرایی شهرک صنعتی شماره ۳، بازدید از دو مجموعه تولیدی شمش و نورد فولاد در شهرک صنعتی شماره ۱، بازدید از مجموعه در حال ساخت تفریحی-گردشگری پارک آبی و همچنین شرکت در جلسه شورای اداری سازمان منطقه آزاد انزلی نیز از دیگر برنامه‌های سعید محمد و هیات همراه در این سفر بود.

لزوم بازگشت مناطق آزاد به ریل توسعه جهت کمک به اقتصاد و معیشت مردم

مشاور رئیس‌جمهور و دبیر شورایی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی با آیت‌الله رسول فلاحتی نماینده ولی فقیه در استان گیلان و امام جمعه رشت دیدار کرد و درخصوص مسائل مناطق آزاد و راهکارهای دستیابی این مناطق به اهداف تعیین شده، به گفت‌وگو پرداخت.

سعید محمد با بیان اینکه مسائل و مشکلات مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور ریشه‌یابی شده و راهکارهای برون‌رفت از آن نیز احصاء گردیده، اظهار داشت: در این میان یکی از مهم‌ترین سازوکارها و ابزار تحقق شرح وظایف مناطق آزاد را باید اجرای دقیق قوانین مشخص شده برای آن بیان کرد و این مهم در دستور کار دبیرخانه شورایی و دولت قرار دارد.

مشاور رئیس‌جمهور و دبیر شورایی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی با ارائه تحلیلی از فرصت‌ها و چالش‌های پیش روی مناطق آزاد و عملکرد این مناطق در گذر زمان، تصریح کرد: مناطق آزاد باید به ریل توسعه بازگردند و با شتاب بیشتری به اقتصاد و معیشت مردم کمک نمایند تا دغدغه‌های مقام معظم رهبری و مردم نسبت به بهره‌برداری حداکثری از این فرصت و مزیت اقتصادی کشورمان برطرف شود.

نماینده ولی فقیه در استان گیلان و امام جمعه رشت در این دیدار با بیان اینکه احداث منطقه آزاد انزلی در استان گیلان هم ظرفیت بود هم تهدید، اضافه کرد: توسعه فضای کسب و کار، تولید ملی و رونق صادرات و راه یافتن به اروسا که به همراه خود افزایش ضرب اشتغال را در استان به وجود می‌آورد را می‌توان از مهم‌ترین ظرفیت‌های منطقه آزاد انزلی برای استان و کشور عنوان کرد.

آیت‌الله رسول فلاحتی با اشاره به اینکه در محورهای فوق منطقه آزاد انزلی می‌تواند بیش از گذشته بدرخشد و تولیدات ملی بیشتری را صادر نماید، افزود: مناطق آزاد نیازمند به‌کارگیری نیروهای جوان و خوش‌فکر به منظور تقویت تولیدات، عدم واردات محصولات بی‌کیفیت و مشابه تولیدات داخلی است و در عین حال شناسایی ظرفیت‌ها و هدفگذاری مشخص جهت تعیین مانوریت‌های عملیاتی برای توسعه صادرات در مناطق

بررسی چالش‌ها و مشکلات مناطق آزاد در مسیر تحقق و اهداف تعیین شده:

الزام به بازتعریف کارکردها توامان با تغییر نگرش به مناطق آزاد ایران

گزارش: فریبا شیخی

بی‌تردید تفسیر قانون مناطق آزاد توسط مسئولین و تصمیم‌گیران کشور تا حدود زیادی نسبت به قانون مصوب متفاوت است؛ قانون مصوبی که در سال ۱۳۷۲ به تصویب مجلس محترم شورای اسلامی رسیده و تمامی موضوعات مربوط به مناطق آزاد کشور را به خوبی لحاظ کرده است؛ با این وجود طی سال‌های اخیر شاهد فعل و انفعالات زیادی در حوزه‌های مختلف تصمیم‌گیر و تصمیم‌ساز در مقابل مناطق آزاد بوده‌ایم که مسلما چنین اقداماتی هیچ منفعتی عاید طرفین نخواهد شد و فقط باعث دلسرد شدن سرمایه‌گذاران و فعالین اقتصادی در این مناطق از کشور و همچنین شاهد رکود بیشتر فعالیت در مناطق آزاد خواهد شد.

لزوم اجماع‌نظر در مسیر فعالیت مناطق آزاد در سطوح بالای نظام، یکی از مهم‌ترین موضوعاتی است که عمده کارشناسان و فعالین حوزه‌های اقتصادی بر آن تأکید دارند. با نگاهی به دوران اولیه شکل‌گیری مناطق آزادی همچون کیش، در ابتدای دهه هفتاد و استقلال عمل این منطقه در مسیر تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی درون منطقه‌ای، در کنار ایجاد مزیت‌های بسیار زیاد در مقایسه با سرزمین اصلی، از چانه‌های گردشگری تا خرید و تجارت، نشان از استقلال عمل در کنار یک تفکر کارشناسی و استفاده از مشاوران توانمند در مسیر ایجاد منطقه آزاد کیش بوده است؛ این موضع شامل تمامی مناطق آزاد کشور می‌شود، قشم و چابهار نیز که سابقه‌ای طولانی دارند در نوبه خود مستثنی از این نگاه نیستند. عمده صاحب‌نظران، تعدد آرا در مسیر تصمیم‌گیری و محدودیت‌های بزرگ در حوزه عمل مدیران عامل مناطق آزاد را یکی از مهم‌ترین دلایل چالش‌ها و مشکلات این مناطق می‌دانند.

بی‌شک مدل اولیه مناطق آزاد کشور بر پایه نمونه‌های خارجی و فعال در مناطق آزاد جهان با کبی از نوع آزادی عملکرد آن بوده است و به مرور زمان ایجاد محدودیت‌ها، ورود دیدگاه‌های مختلف، عدم درک درست از قانون جامع مناطق آزاد و ده‌ها دیگر باعث تضعیف این مناطق به مرور زمان شده است.

شاید نگاهی به دغدغه‌ها و مشکلات فعالین اقتصادی که هیچ چشم‌اندازی برای آینده خود در مناطق آزاد متصور نیستند، بتواند تلنگری کوچک به مسئولین باشد که از شرایط سخت تولید در تنگنای تحریم خصوصا در مناطق آزاد بی‌خبر هستند.

رشد و توسعه اقتصادی، سرمایه‌گذاری، ایجاد اشتغال، حضور فعال در بازارهای جهانی و منطقه‌ای، صادرات غیرنفتی، ایجاد اشتغال مولد و جلب و تشویق سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی و صادرات مجدد، از مهم‌ترین اهدافی بود که منجر به تصویب قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری-صنعتی جمهوری اسلامی ایران و قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران در سال‌های ۱۳۷۲ و ۱۳۸۴ و مجموعه‌ای مقررات مرتبط با آن شد.

مجموعه این قوانین و مقررات، محیطی مقرراتی برای اعطای مزایای مالیاتی، آزادی ورود و خروج سرمایه، معافیت‌های رایج به حقوق ورودی، انعطاف روابط کار، فعالیت بانک‌های خارجی و… به وجود آورد که سرمایه‌گذاری و فعالیت اقتصادی در مناطق آزاد و ویژه را تسهیل می‌نمود. اما در مقابل چالش‌هایی مانند ناهماهنگی میان الگوی مدیریتی سرزمین اصلی و مناطق آزاد، پراکندگی و تغییرات قوانین و مقررات، مشکلات درخصوص موضوعات مالیاتی بلاخص تحمیل پرداخت مالیات بر ارزش افزوده، نواقص مقررات کار و اشتغال مناطق و فقدان مرجعی خاص برای رسیدگی به اختلافات سبب شده است که این مناطق در تحقق اهداف خود با مشکلاتی روبه‌رو شوند.

مناطق آزاد تجاری-صنعتی به منظور تسریع در انجام امور زیربنایی، عمران و آبادانی رشد و توسعه اقتصادی، سرمایه‌گذاری و افزایش درآمد عمومی، ایجاد اشتغال سالم و مولد، تنظیم بازار کار و کال، حضور فعال در بازارهای جهانی و منطقه‌ای، تولید و صادرات کالاهای صنعتی و تبدیلی و ارائه خدمات عمومی تشکیل شده‌اند.

هدف تشکیل مناطق ویژه اقتصادی نیز پشتیبانی از فعالیت‌های اقتصادی و برقراری ارتباط تجاری بین‌المللی و خدمات عمومی تحرک در اقتصاد منطقه‌ای و تولید و پرارزش کالا، انتقال فناوری، صادرات غیرنفتی، ایجاد اشتغال مولد و جلب و تشویق سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، صادرات مجدد، ترانزیت و ترانزیت بوده است.

توسعه حوزه عمل مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور به منظور انتقال فناوری‌های پیشرفته، گسترش و تسهیل تولید، صادرات کالا و خدمات و تأمین نیازهای ضروری و منابع مالی از خارج، از سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی جمهوری اسلامی ایران بوده است.
توفیق مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در دستیابی به اهداف خود متأثر از عوامل و زمینه‌های متعددی است که می‌توان آنها را به سه گروه اصلی تقسیم کرد: عوامل سیاسی، عوامل اقتصادی و عوامل و زمینه‌های حقوقی. اما امروز در نهایت تأسف شاهد تضعیف غیرقابل تصور مناطق آزاد در کشور هستیم، شرایطی که با بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌های برخلاف قانون مناطق آزاد، ابطال بخش عمده‌ای از قوانین و مزیت‌های این مناطق، موازی‌کاری‌ها و تحدیدات گوناگون ایجاد شده است.

تحقق مدیریت یکپارچه از مسیر اجرای قانون مناطق آزاد
قانون مناطق آزاد کشور در سال ۱۳۷۲ در مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است. بی‌شک مناطق آزاد تعریف بین‌المللی دارد و نمی‌توانیم مناطق آزاد را در داخل کشور محصور و تعریف نماییم و هیچ راهکاری جز رفتن به بحث بستن‌بندی محصولات و صادرات در ابتدا پرداخته شد؛ نسل دوم مناطق آزاد تجاری بود؛ نسل سوم مناطق آزاد صنعتی و امروزه مناطق آزاد جدیدی که به نسل چهارم معروف هستند، مناطق آزاد پولی و بانکی می‌باشند که نمونه این مناطق در دبی وجود دارد که باید برای رسیدن به سطح تعریف دنیا از مناطق آزاد، این چهار نسل را داشته باشیم.

زمانی که قانون مناطق آزاد در مجلس تصویب شد، نگاه بر این محور بود که یک شخص در مناطق آزاد حضور داشته باشد و وقتی که در مقابل طرف‌های داخلی و خارجی برای مذاکره قرار می‌گیرد، همه اختیارات را داشته باشد، بر همین اصل است که در یکی از بندهای قانون مشاهده می‌کنیم که کلیه دستگاه‌های اجرایی به جز سیستم‌های امنیتی باید اختیارات را به مدیرعامل سازمان منطقه آزاد تفویض کنند، ولی این قانون تاکنون به طور کامل انجام نشده است.

در همان تصویب قانون ذکر شده است که باید منطقه ویژه نیروی انتمایی در مناطق آزاد وجود داشته باشد، که شرایط آن منطقه متفاوت است؛ نیروی انتمایی در منطقه حضور دارد ولی نامحسوس، بدین معنا که حضور دارد و همه امور مربوط را انجام می‌دهد اما نامحسوس؛ از

این‌رو است که تأکید می‌شود که قانون مناطق آزاد باید پیدا شود و اعتقاد بر این است که تاکنون بیشتر از ۳۰درصد از قانون مناطق آزاد در کشور اجرا نشده است. همگان فکر می‌کنند که قانون مناطق آزاد دارای مشکل است، در صورتی که پیاده‌سازی آن مشکل داشته، نه خود قانون؛ اختیاراتی که به هیات مدیره و مدیرعامل منطقه داده شده، به همین منظور است و به این دلیل مدیرعامل و اعضای هیات مدیره سازمان‌های مناطق آزاد را هیات دولت منصوب می‌کند و طبق قانون، رئیس‌جمهور حکم مدیرعامل را صادر می‌کند؛ این نکته بسیار مهم است که در سطح رئیس‌جمهور کشور با این موضوع در قانون برخورد شده است.

ایجاد و توسعه زیرساخت‌ها،

چالش عظیم سازمان‌های مناطق آزاد

یکی از مشکلاتی که از بدو تاسیس در مناطق آزاد وجود داشته و همچنان هم شاهد آن هستیم، بحث زیرساخت‌ها است. به عنوان مثال در منطقه آزاد جبل‌علی کلیه هزینه‌های تاسیس و تکمیل زیرساخت‌ها را دولت امارات پرداخت کرده است، در حالی که در ایران این اتفاقات را شاهد نبوده‌ایم و مناطق در ابتدا با صدور مجوز برای واردات و اخذ عوارض از این مسیر، سعی در تأمین هزینه‌های خود خصوصا زیرساخت‌ها کردند. البته باید این نکته را ذکر کرد که به طور طبیعی واردات در کشور انجام می‌شود و یک سهمی از این واردات به سمت مناطق آزاد جذب می‌شود و موضوعی که مدنظر منتقدین است و می‌گویند چرا واردات در این مناطق انجام شده است؟! باید گفت که از ابتدا تمهیدات لازم را به عمل نیاوردیم که هزینه‌های زیرساخت‌ها را دولت تأمین کند تا بار تأمین این هزینه‌های سنگین را بر دوش مناطق آزاد نیندازیم؛ چراکه ایجاد فرودگاه، جاده و پل در طول ۱۵ تا ۲۰سال برگشت سرمایه دارد و امکان برگشت با سرعت وجود ندارد و به همین دلیل با اعتبارات بانکی نمی‌توان زیرساخت ایجاد کرد. جاده فرودگاه، بندرگاه و پل زیرساخت هستند، برای همیشه و ماندگاری طولانی‌مدت دارد و به هیچ عنوان مقرون به‌صرفه برای سیستم خارج از دولت نیست و باید دولت‌ها زیرساخت‌ها را ایجاد نمایند، نه سرمایه‌گذاری به شکل بخش خصوصی و یا نیمه‌خصوصی. به همین منظور هم در پروژه‌های زیرساختی باید وام‌های درازمدت و فاینانس انجام شود؛ چراکه فاینانس وام تجاری نیست و در همه جای دنیا نرخ سود آن بسیار پایین است.

مهم‌ترین بحث در تمام مناطق آزاد دنیا، قیمت تمام‌شده است و قیمت تمام‌شده تعیین می‌کند که شما چه چیزی می‌توانید تولید کنید؛ مزیت‌های نسبی در مناطق آزاد متفاوت است، باید تلاش کنیم که مزیت‌های نسبی مناطق آزاد به واسطه مشاوران متخصص و قدرتمند، به زیربناهای اقتصاد کشور تبدیل شود.

ضرورت ایجاد اصلاحات بنیادین جهت تقویت و توسعه تولید

بی‌شک برای تقویت و توسعه تولید، یک بخش سیاست‌های تشویقی است که باید اتخاذ گردد و بخش دیگر سیاست‌هایی است که موانع را از سر راه تولید برمی‌دارد. اکنون اگر بررسی کنیم که چه مواردی مانع تولید

در اقتصاد کشور هستند، می‌توانیم به سه شاخص اصلی اشاره نماییم:

۱) وضعیت نظام مالیاتی در کشور

۲) وضعیت نظام بیمه‌ای در کشور

۳) وضعیت نظام بانکی کشور

انتظار این است که در این حوزه‌ها یعنی در بخش مالیات بر عملکرد، بخش مالیات بر ارزش افزوده و حوزه بحث‌های بانکی اصلاحات جدی قانونی صورت گیرد.

همچنین اصلاح ساختار نظام بانکی و ساماندهی وضعیت نظام بانکی در ایجاد مختلف باید انجام شود تا بتواند از واحدهای تولیدی حمایت و پشتیبانی کند تا خود دچار مشکل نشود. وضعیت ناظرار نظام بانکی هم یکی از چالش‌های اساسی است که باید هم‌زمان با کمک به بهبود شرایط تولید، به خود بانک‌ها هم کمک شود تا از این وضعیت خارج شوند.

در حوزه تأمین اجتماعی نیز اصلاح ساختار نظام تأمین اجتماعی برای این حوزه یک امر کاملا ضروری و اساسی است. در حوزه سیاست‌های تشویقی، انتظار بر این است که کشور براساس شرایطی که دارد، بتواند اهداف بلندمدت خود را برای رسیدن به شاخص‌های توسعه پیگیری کند. بسیاری از این محدودیت‌هایی که در بخش‌های مختلف در حوزه سرمایه‌گذاری از آن نام برده می‌شود، می‌تواند با رویکرد سیاست‌های تشویقی دولت برای یک بازه زمانی کوتاه‌مدت یا میان‌مدت به مزیت‌های سرمایه‌گذاری در اقتصاد کشور تبدیل شود.

بنابراین انتظار از دولت این است که بسته پیشنهادی خود را در حوزه سیاست‌های تشویقی برای سرمایه‌گذاری و توسعه تولید واحدهای تازه تأسیس شده یا واحدهای موجودی که به دنبال گسترش تولید خود هستند، ارائه نماید. بر این اساس، سیاست‌های تشویقی دولت بسیار مهم است و در بخش‌های مختلف قابلیت اجراست.

لذا دو سیاست‌گذاری کلان باید به صورت جدی توسط دولت پیگیری شود:

۱) سیاست‌هایی که مانع تولید هستند و باید برداشته شوند.

۲) سیاست‌های تشویقی که برای تولید و صادرات باید در نظر گرفته شوند.

معافیت مالیاتی، مزیت از بین رفته مناطق آزاد

بر کسی پوشیده نیست که مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور در زمان

تاسیس از کمترین زیرساخت‌ها، امکانات زیربنایی، خدماتی و رقاهی برخوردار بوده و همچنان نیز نیازمند تکمیل زیرساخت‌ها هستند و این در حالی است که در دولت‌ها و دوره‌های مختلف مجلس شورای اسلامی، اعتبار چندانی از محل بودجه عمومی برای تحقق زیرساخت‌های مورد نیاز سرمایه‌گذاران خارجی و داخلی این مناطق تخصیص و هزینه نشده است و بار سنگین ایجاد، تجهیز و تکمیل و نگهداری زیرساخت‌های مورد نیاز آنگونه که در مناطق آزاد و ویژه کشورهای همسایه تدارک دیده شده است، برعهده خود سازمان‌های مناطق آزاد از محل منابع درآمد داخلی‌شان گذاشته شده و در این میان تنها به این سازمان‌ها اختیار داده شده است که براساس برخی از مزایایی قانونی نظیر معافیت مالیاتی و معافیت حقوق گمرکی و سود بازرگانی واردات کالا، شرایط اولیه و بالقوه‌ای را برای پذیرش سرمایه‌گذاری در این مناطق فراهم آورند و همزمان از محل همین سرمایه‌گذاری‌ها با فعالیت‌های اقتصادی، کسب درآمد نمایند و درآمدهای مکسوبه را صرف ایجاد زیرساخت‌ها و یا نگهداری آنان کنند. لذا سازمان‌های مناطق عمدتا با تکیه بر این دو عامل می‌توانند مزیت‌هایی را برای جذب سرمایه‌گذار و یا رونق فعالیت اقتصادی برای مناطق متبوعه مهیا نمایند.

از طرفی به دلیل شرایط خاص اقتصادی کشور، طی ۳-۲سال گذشته محدودیت‌های شدیدی در بخش مزیت معافیت حقوق و عوارض واردات کالا ایجاد شده، به حدی که آن مزیت، فعلا برای مناطق تا حد زیادی تعدیل و کم‌رنگ شده است. به عبارت دیگر تنها مزیت باقیمانده در این مناطق که فعالان اقتصادی را به آن امیدوار نموده بود، معافیت مالیاتی بود که متأسفانه این معافیت هم از مناطق رخت بر بست.

سرمایه‌گذاران مناطق آزاد با اطلاع دقیق از معافیت مالیاتی ۲۰ساله در این مناطق و اعتماد به آن، طی چند سال گذشته سرمایه‌گذاری‌های قابل توجهی را در مناطق آزاد به انجام رسانده‌اند؛ با شرایط پیش آمده، آیا این بزرگترین ضربه به باور آنهايي که به قانون اعتماد کردند و سرمایه‌شان را به مناطق درون افتاده و عمدتا محروم کشور به امید برخورداری از مزایای قانونی آورده‌اند، نیست؟!

مواقفین ایده حذف معافیت‌های مالیاتی از مناطق آزاد شاید به تصور بستن خلأهای قانونی یا به شمار جلوگیری از فرار مالیاتی، به دنبال اخذ مالیات بیشتر از فعالان اقتصادی و کسب درآمد برای کل کشور باشند؛ ولی باید توجه شود که این عمل در مرحله اول آسیب غیرقابل جبران از دست دادن اعتماد عمومی به قوانینی که قبلا تصویب شده را به همراه خواهد داشت و ساختار سرمایه اجتماعی که می‌توان با آن سرمایه‌گذاران را به سرمایه‌گذاری در هر نقطه از کشور به موجب قانون مصوب دعوت نمود را درهم خواهد شکست.

کارشناسان بر این امر متفق‌القول هستند که این تخریب به مراتب بیشتر از درآمدهای محدود احتمالی از این بخش خواهد بود؛ زیرا بی‌تردید عدم پایبندی به قوانین مصرح و ایجاد تغییرات کلان‌ساعه، نشانه‌ای از بی‌تهدمی به آنچه قبلا به سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی به موجب قانون وعده داده شده، در ذهن مخاطبان و فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران تلقی خواهد شد و ریسک سرمایه‌گذاری را نه تنها در مناطق آزاد، بلکه در کشور به شدت افزایش و بی‌اعتمادی را رواج و ساختار رقابتی اجتماعی که می‌توان با آن زمینه جذب سرمایه را فراهم آورد؛ درهم خواهد شکست.

از سوی دیگر و در مرحله بعدی، این اقدام موجب از دست رفتن درآمدهای سازمان‌های مناطق آزاد از محل صدور مجوزهای فعالیت، دریافت عوارض یک درصد قراردادها، انتقال متنج به مجوز فعالیت و سایر درآمدهایی که از فعالیت فعالان اقتصادی در مناطق آزاد حاصل می‌گردد، خواهد شد. بدیهی است در صورت عدم مراجعه سرمایه‌گذاران به مناطق آزاد، درآمدهای این سازمان‌ها که ناشی از فعالیت‌های اقتصادی و ساخت و ساز و گردش مالی خواهد بود، کاهش یافته و عملا درآمد دولت کاهش خواهد یافت. به این دلیل که سازمان‌های مناطق آزاد به نمایندگی از دولت به موجب ماده۶۵احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، عهده‌دار مسئولیت‌های دستگاه‌های اجرایی مستقر و همچنین به موجب ماده (یک) قانون چگونگی اداره مناطق مناطق آزاد عهده‌دار عمران و آبادانی منطقه خود می‌باشند و اکثر قریب به اتفاق کارشناسان و هم عملکرد سازمان‌های مناطق را در بخش عمران و آبادانی منطقه متبوعه قابل به دفاع می‌دانند؛ لذا حذف معافیت‌های مالیاتی موجب از دست رفتن درآمدهای دولت در سازمان‌های مناطق آزاد نیز خواهد شد و این به نوبه خود علاوه بر اینکه موجودیت سازمان‌های مناطق را به تدریج از بین خواهد برد، بار هزینه‌ای عمران و آبادانی منطقه را متوجه خزانه و بودجه عمومی که بخشی از آن از محل مالیات تأمین می‌گردد، خواهد نمود. در واقع با این اقدام، دور تسلسلی ایجاد خواهد شد که درآمدهای دولت را در بخش دریافت مالیات افزایش، ولی در بخش سازمان‌های مناطق کاهش می‌دهیم؛ اما هزینه‌های ساخت، تکمیل، تجهیز و نگهداری زیرساخت‌های مناطق همچنان متوجه دولت خواهد بود.

لزوم بازتعریف کارکردهای مناطق آزاد کشور

یکی از مهم‌ترین اهداف توسعه مناطق آزاد تجاری-صنعتی، افزایش و توسعه صادرات، جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی و برآیندهای اقتصادی، مالی و ارزشی ناشی از آن از جمله ایجاد اشتغال، توسعه بازرهای

جهانی محصولات، امکان توسعه صنعت توریسم، ارزآوری صنعتی و

امکان انتقال تکنولوژی‌های جدید به مناطق و افزایش تولید است.

مکانیزم گمرکی مناطق آزاد بدین صورت است که عوارض و حقوق گمرکی بر صادرات کالا وضع نمی‌شود و علاوه‌بر آن، حمایت‌هایی برای توسعه صادرات انجام خواهد گرفت. اما در اساس و به منظور تقویت زیرساخت‌های صنعتی و استفاده از تکنولوژی‌های نوین بین‌المللی، عوارض و حقوق و تعرفه گمرکی بر واردات کالا در مناطق تجاری نیز وضع نمی‌شود. امکان بهره‌گیری از مزیت‌های نسبی و مزیت‌های مطلق (به عنوان نظریه‌های اصلی مشوق تجارت آزاد جهانی) از میانی نظری بازرگانی آزاد بین‌الملل است، اما با توجه به اعمال محدودیت‌های سرزمینی کشورهای مختلف، عملا این مبنای در ساختار جهانی زیرسوال رفته است و علاوه بر مزیت‌سنجی، ترجیحات و سیاست‌های ملی در حوزه بازرگانی مورد توجه قرار گرفته است.

تجارب موفق مناطق آزاد در کشورهای اروپایی و تأثیرگذاری مستقیم این مناطق در توسعه صادرات و جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی و داخلی، باعث شده که سطح مناطق آزاد در اروپا رشد چشمگیری داشته باشند. اقتصادهای دولتی که اصولا ساختاری بسته داشتند نیز برای بهبود طراز خارجی به توسعه مناطق آزاد به عنوان فرصت نگاه می‌کردند.

نوع نگاه اولیه به مناطق آزاد در گذشته به صورت «بنادر آزاد» (اتصال به دریا) بود؛ چراکه براساس تعریف بانک جهانی، منطقه آزاد، قلمرو مبنیی است که غالبا در محدوده داخل یک بندر یا در مجاورت آن قرار گرفته و در آن تجارت آزاد با دیگر نقاط جهان مجاز شناخته شده است، اما هم‌اکنون این نگاه علاوه‌بر توجه داشتن به «بندر»، به نگاه «مرزی» هم کشیده شده است؛ به عبارتی در حال حاضر داشتن بندر از طریق دریا، از شرایط پایه ایجاد مناطق آزاد نیست، گرچه ضریب موفقیت و تسهیل تجارت و نیل به اهداف اصلی مناطق آزاد، از طریق بنادر دریایی بیشتر از مناطق صرفا مرزی است. هرچند برخی کشورها (نظیر امارات) مناطق آزاد فرودگاهی، مناطق آزاد دریایی و مناطق آزاد درون‌سرزمینی دارند.

گرچه مسئله تحریم و افزایش ریسک سرمایه‌گذاری، مسئله مهم اقتصاد کشور ما است، اما در ادبیات سرمایه‌گذاری، سرمایه حد قابل تحملی از ریسک را قبول می‌کند. برای مثال، یک شرکت بزرگ جهانی برای سرمایه‌گذاری در خاورمیانه متمایل به سرمایه‌گذاری در مناطق آمیزشین امارات (دبی، ابوظبی، شارجه، عجمان، فجیره، و…) است تا مثلا منطقه آزاد اروند. هم‌اینک در منطقه آزاد جبل‌علی شرکت‌هایی از سراسر دنیا حضور دارند. امکانات، تجهیزات، امتیازات و معافیت‌های موثر و هدفمند و تضمین بهره‌مندی از حق مالکیت صددرصدی برای اتباع خارجی، عدم‌کنترل‌های ارزی، تمهد و تضمین دربارہ ملی نکردن سرمایه‌های جاری، نبود تنش‌های منطقه‌ای و بین‌المللی، مالیات‌های حذف شده (مالیات بر درآمد، مالیات بر سود سرمایه، مالیات بر ارزش افزوده)، تسهیل و تسریع در امور ثبت شرکت‌ها (در مواردی کمتر از یک روز) از مشوق‌های سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد کشور امارات است.

اصلی‌ترین هدف مناطق آزاد سایر کشورها قبل از صادرات، افزایش جذب سرمایه‌گذاری خارجی است. بنابراین ما باید با اقتصاد و مناطق آزاد برخوردی صادقانه داشته باشیم. فعلا آنچه مدنظر اصول علمی از مناطق آزاد بوده و آنچه هم‌اکنون در اکثر مناطق آزاد جهانی در حال پیگیری است، با آنچه در اقتصاد ایران در جریان است و واقعیت دارد، همخوانی و مشابهت ندارد. پس باید کارکردهای دیگری برای این مناطق تعریف کنیم که یکی از کارکردهای آن می‌تواند توسعه صادرات باشد.

با توجه به مشکلات خاص کشورمان همچون تحریم، تورم، رکود، بیکاری و گاهی تورم رکودی و برای حل کوتاه‌مدت و میان‌مدت این معضلات ساختاری می‌توان از مزایای مناطق آزاد استفاده کرد. اما باید دقت داشت ما در حال طراحی مدلی خاص و مشابه‌فرد از مناطق آزاد هستیم که شاید نمونه و مشابه خارجی نداشته باشد؛ کما اینکه هم‌اینک نیز واقعیات مناطق آزاد ما متفاوت از سایر مناطق مشابه بین‌المللی است.

باید دقت و توجه داشت که مشکلات ساختاری اقتصاد ایران از دلایل اصلی و عمده ناتوان شدن مناطق آزاد است و از طرف دیگر معضلاتی چون بیکاری مفرط و عدم توازن منطقه‌ای و مشکلات خاص مناطق مرزی، نشان می‌دهد که باید همه‌جانبه تصمیم گرفت و نباید صرفا با تحلیل‌های اقتصادی و بازرگانی نسبت به تصمیم صفر و یک مناطق آزاد اقدام کرد. با ایجاد کارکردهای جدید با توجه به مشکلات ساختاری اقتصاد کشور و فهم این نکته که اصولا آنچه مدنظر تئوری‌های علمی تجارت بین‌الملل و اقتصاد از مناطق آزاد است، فعلا مورد توجه ما نیست و ما براساس مشکلات خاص خود به دنبال اهداف دیگری از توسعه مناطق آزاد هستیم؛ نشان می‌دهد ما با اهداف و واقعیات اقتصادی کشور خود صادقانه برخورد کرده‌ایم و حداقل در کوتاه‌مدت و میان‌مدت، نباید عملکرد مناطق آزاد تجاری-صنعتی خود را با مناطق آزاد سایر کشورها مقایسه کنیم. اقتصاد متکی بر نوآوری باعث به وجود آمدن درآمدهای پایدار می‌شود. اقتصاد مبتنی بر نوآوری و خلاقیت است که در مناطق آزاد مزیت رقابتی ایجاد می‌کند. زمانی که مزیت رقابتی داشته باشیم، می‌توانیم درآمد و رشد پایدار را شاهد باشیم؛ بنابراین تمامی این موضوعات به هم گره خورده و نکته مهم این است که باید این اقتصاد نوآورانه و خلاق را بر روی پلت‌فرمی که در مناطق آزاد داریم، قرار دهیم؛ نه صرفا برای امروز، بلکه برای آیندگان؛ باید منابع امروز را برای آیندگان حفظ کنیم و بر این حوزه تمرکز نماییم و صد البته که برنامه‌ریزی در این مسیر بسیار مهم است.

خلق ارزش جایی است که همه تخصیص منابع در قسمت‌های مختلف مناطق آزاد، یک نقطه را هدف قرار دهند و لذا باید روی آن نقطه وقت بگذاریم، خرج کنیم، پیدایش کنیم تا بشود نقطه خاص ما برای تخصیص منابع. بی‌شک تخصیص منابع به نقطه خاص تعریف شده می‌تواند خلق همکاری در رسیدن به هدف مشترک کند. متأسفانه در خیلی از موارد امور کاری در مناطق آزاد به صورت سیلویی کار می‌شود، یعنی سیلوهایی که با هم ارتباط ندارند. در جهان امروز باید ارتباط درونی بین بخش‌های مختلف برقرار شود تا بتوانیم با همکاری بین واحدهای مناطق آزاد مختلف، ارزش بهتری برای آن منطقه و سیستم اقتصادی آن ایجاد نماییم.

نکته دیگری که در حوزه‌های اقتصادی مناطق آزاد کمتر به آن توجه می‌شود، این است که برنامه بازرگان مناطق آزاد را چگونه طراحی کنیم که خروجی آن کار منجر به خلاقیت نوآوری شود؟ این موضوعی است که در برنامه توسعه اقتصادی باید به آن پرداخته شود؛ اما باید متذکر شد که این موضوع، مسئله پیچیده‌ای است و آسان نیست و نیاز به نیروی ماهر، دانش، خلاقیت و محیط مناسب برای ایجاد این کسب و کار دارد. در پایان باید تصریح کرد که در شرایط کنونی، شاه‌کلید گذر از اقتصاد بیمار و بحران زده کشور، مناطق آزاد هستند؛ مناطقی که طی سال‌های اخیر به دلایل و ابزارهای گوناگون تحدید و ضعیف شده‌اند. حمله بی‌سابقه به مناطق آزاد و قانون چگونگی اداره آن، تنها یک سوال را در ذهن مخاطب متبادر می‌کند و آن اینکه آیا در کشورمان مناطق آزاد را می‌خواهیم یا خیر؟ بی‌شک با رسیدن به جواب این سوال، می‌توان هدگذاری‌های دقیق‌تری را برای اقتصاد کشور در نظر گرفت.

واکاوی نقش مناطق آزاد و بنادر در توسعه اقتصاد دریامحور کشور:

ضرورت تحول در بنادر مناطق آزاد دریایی مبتنی بر بنادر نسل نوین

گزارش: علی گل‌امینی مدیرکل حمل و نقل دریایی سازمان منطقه آزاد قشم

حمل و نقل دریایی، ابزار مهمی در تجارت بین‌المللی است که تقریباً ۹۰درصد از جابه‌جایی کالاها در عرصه صادرات و واردات مبتنی بر بهره‌مندی از این مزیت بوده است.

توجه به این مزیت‌پذیری موجب استفاده بیشتر و مقرون به صرفه اقتصادی صاحبان کالا در راستای بهره‌مندی از صنعت حمل و نقل دریایی به جهت کاهش قیمت تمام‌شده کالا و افزایش درآمد ناشی از کاهش هزینه تولید می‌شود؛ که این مهم نقش موثری در رقابت‌پذیری کالاها در مارکتینگ داشته است.

مزیت و نقش‌پذیری فوق و نیز سایر مزیت‌های وابسته به این صنعت ازجمله (تثبیت نسبی قیمت حمل دریایی در شرکت‌های مختلف، ایمنی مناسب در حمل و نقل دریایی و امکان جابه‌جایی کالاها با حجم و تناژ بالا، کاهش آثار زیست محیطی و...) که به تفصیل قابل تعریف بوده است؛ اهمیت بنادر را به عنوان عامل موثر، رابط و تعیین‌کننده در عرصه مارکتینگ کالا و صادرات و واردات و عوامل منتج از آن که منجر به ایجاد اشتغال پایدار، ارزآوری و راه‌اندازی صنایع مولد، رونق کسب و کار و سایر می‌گردد را مشهود و ملموس می‌سازد.

کشور ایران به‌واسطه موقعیت استراتژیک منطقه‌ای و همجواری با دریای خزر در شمال و امکان دستیابی و اتصال به دریای سیاه و مدیترانه و نیز دریای عمان و خلیج فارس و امکان اتصال به اقیانوس هند و آبراه‌های بین‌المللی و همچنین مسیرهای مرزی دریایی مانند رود کارون، دارای موقعیت بسیار مناسبی در جهت بهره‌مندی از امکانات آبی در بنابر مبتنی بر توجه به توسعه اقتصادی دریایی می‌باشد.

موقعیت منحصربه‌فرد ایران در قرارگیری در مسیر کریدورهای شمال به جنوب، کریدور ترانس کاسپین، کریدور دریای خزر و دریای سیاه، کریدور شرق به غرب (جاده ابریشم)، کریدور جنوبی در این کریدور تراسبیکا، به خوبی نقش بنادر را به عنوان حلقه موثر اتصالی تبادلات کالاها و ابزار لازم و ضروری در مارکتینگ کالا، تکمیل زنجیره تامین لجستیک، حلقه اتصال و تعیین‌کننده در حمل و نقل ترکیبی کالا و متعاقباً تسریع و تسهیل در ارسال محصولات تولیدی به مناطق هدف بر مبنای اصل نفوذپذیری در بازار هدف، امکان تسریع در توسعه بازارهای هدف و نیز رقابت‌پذیری موثر مبتنی بر اصل رقابت‌پذیری و کاهش هزینه‌ه و سایر عوامل تاثیرگذار در این حوزه را فراهم می‌سازد.

ایفای نقش مناطق آزاد دریایی در تحقق اقتصاد دریامحور کشور

ایران به‌واسطه دارا بودن ۸۹۰کیلومتر سواحل در شمال و نیز ۴۹۰۰کیلومتر در جنوب، دارای شرایط مناسبی از بهره‌مندی ظرفیت‌های دریایی و بندری بر مبنای اقتصاد دریامحور می‌باشد.

مناطق آزاد دریایی ایران نیز (انزلی، اینچه‌برون، قشم، کیش، چابهار، اروند و بوشهر) به جهت قرارگیری در کنار دریا، تاثیری فراوانی در نقش‌پذیری بنادر با توجه به تبیین جایگاه فوق داشته‌اند.

این مهم، توسعه قابل توجه و تامل در بنادر (که در این سطح بنادر مناطق آزاد محوریت می‌باشد) را به خوبی مشخص می‌سازد.

در این نقش‌پذیری می‌بایست رویکرد ایجاد بنادر نسل سوم و بنادر پیشرو در سید اجرایی، راهبردی و اهداف مناطق آزاد دریایی قرار گیرد.
به جهت دستیابی به این ضرورت در این راستا به بعضی از سرفصل‌های موردنیاز و ضروری برای تحول و نوگرایی در بنادر مناطق آزاد به صورت زیر می‌توان اشاره داشت:

۱) توسعه متوازن و هدفمند بنادر متناسب با اهداف و چشم‌انداز اجرایی در تبادلات کالا به کشورهای هدف.

۲) ایجاد و تنظیم اهداف و سند راهبردی مبتنی بر بنادر پیشرو در جهت ایجاد و امکان رقابت‌پذیری متوازن، مناسب و متناسب.

۳) ایجاد تناظر همسان در تحول و تجهیز بنادر بر مبنای تسریع و تسهیل در جابه‌جایی کالا و کاهش زمان انتظار در صادرات، واردات، ترانزیت، ترانشیپ و... به صورت همسان در همه بنادر و نیز هم‌افزایی بنادر در قالب یک زنجیره گسترده ارتباطی تبادل و جابه‌جایی کالاها.

۴) تکمیل زنجیره حمل و نقل ترکیبی در مناطق آزاد به عنوان یکی از عوامل و ابزار موثر در رویکرد بنادر پیشرو و امکان ایجاد بسترهای مناسب در این حوزه (ریلی، هوایی، جاده‌ای، دریایی، لوله‌های انتقال سوخت).

۵) استقرار و اجرای استانداردهای بین‌المللی دریایی و بندری در زمینه تکنولوژی بنادر، لجستیک نوین بندری و دریایی، ایمنی و بهداشت و محیط زیست دریایی و بندری، عوامل موثر در اقتصاد حمل و نقل.
۶) رویکرد هوشمندسازی در بنادر مبتنی بر تکنولوژی روز بنادر که بتواند امکان رقابت‌پذیری جهانی را با بازارهای هدف منجر شود و نیز تکنولوژی ارتباط و فن‌آوری اطلاعات در بنادر.
۷) برندسازی در بنادر مبتنی بر نشانه‌گذاری بر ظرفیت‌ها و توانمندی‌های خاص در راستای ایجاد

امکان رقابت‌پذیری متمایز با بنادر دیگر.

۸) ایجاد هاب منطقه‌ای درخصوص ظرفیت‌های مورد توجه مبتنی بر بازاریابی هدف‌محور و تجهیز بنادر و ایجاد بنادر و ترمینال‌های تخصصی در زمینه هدف موردنظر در مارکتینگ که منتج به حضور بیشتر صاحبان کالا‌های هدف برای صادرات می‌گردد. البته ایجاد تناسب مکانی در این رویکرد شرط لازم در اجرای این مهم است.

۹) ایجاد مراکز لجستیک تخصصی هدف‌محور و صنایع تخصصی هدف‌محور و ایجاد و توسعه زنجیره تامین کالا‌های هدف مبتنی بر ظرفیت‌ها و توانمندی‌های منطقه و اهداف موردنظر در پسکرانه‌های بنادر براساس رویکرد بنادر نسل سوم و پیشرو.

توجه به ایجاد صنایع پایین‌دستی صنعت حمل و نقل دریایی بر مبنای توسعه بنادر با رویکرد بنادر نسل سوم ازجمله: صنایع تعمیرات شناورها و کشتی‌سازی، صنعت لاپروبی بنادر و امور مهندسی و خدمات دریایی (یدک‌کشی شناورها، شناورهای راهنما، شناورهای آتش‌نشانی، شناورهای ایمنی و نجات دریایی، تجهیزات ناوبری دریایی و کمک ناوبری و...)، توسعه و تجهیز ناوگان تجهیزات بندری، ایجاد امکانات تدارکات و پشتیبانی شناورها، سوخت‌رسانی و صنعت بانکرینگ (ایجاد پالایشگاه‌های سوخت کم‌سولفور برای شناورها به عنوان الزام سازمان بین‌المللی و جهانی دریانوردی در راستای محیط زیست سبز دریایی)، آموزش نیروهای انسانی مهار و دوره‌های آموزشی داخلی و خارجی مهارت‌آموزی پرسنل دریایی به عنوان ابزار اصلی در توسعه حمل و نقل دریایی.

ضرورت‌هایی جهت تحول و نوگرایی در بنادر مناطق آزاد

۱-۱) استقرار مراکز مالی بین‌المللی کالا و تامین سرمایه و مراکز مشاوره و بازاریابی بین‌المللی در بنادر در راستای ایجاد بنادر پیشرو و برنامه‌محور مبتنی بر نفوذ و توسعه محصولات تولیدی در پسکرانه‌های

بندری در بازارهای هدف و ایجاد مارکتینگ براساس کاهش قیمت تمام‌شده کالا در بازارهای صادراتی.

۱-۲) ایجاد و تجهیز امکانات مناسب بندری و انبارهای نگهداری کالا، سیلواها، مخازن و... ایجاد امکانات ظرفیت‌های لازم برای نگهداری و جابه‌جایی کالا‌های خاص، کالا‌های خطرناک و مواد شیمیایی، کالا‌های مواد معدنی، کالا‌های فاسد شندی، گیاهی و مواد غذایی و... (البته بدیهی است که این امکان متناسب با ظرفیت‌های هر بندر و نیز با توجه به رویکرد در صادرات و واردات مورد توجه قرار می‌گیرد).

۱-۳) توجه به ایجاد صنعت حمل و نقل گردشگری دریایی و تجهیز و ایجاد و بهره‌برداری ترمینال‌های تخصصی گردشگری دریایی براساس استانداردهای بین‌المللی که از رویکرد‌های بسیار مهم در اقتصاد دریامحور مبتنی بر بنادر نسل سوم نیز بوده است؛ ولیکن انجام این مهم قطعاً نیازمند الزاماتی در ایجاد و توسعه زیرساخت‌های لازم داخلی و خارجی برای تقویت صنعت گردشگری دریایی می‌باشد.

۱-۴) ایجاد اسکله‌های رو-رو و استقرار شناورهای رو-رو در بنادر که موجب اتصال حمل و نقل دریایی به حمل و نقل جاده‌ای می‌شود که علاوه بر کاهش قیمت تمام‌شده کالاها، موجب تسریع و تسهیل در امکان جابه‌جایی کالا‌ها و دسترسی سریع‌تر در بازارهای هدف محصول خواهد شد که از عوامل مهم در توسعه و نفوذ محصول در بازار و بازاریابی می‌باشد. این موضوع در زمینه استفاده از شناورهای مسافری رو-رو در بنادر نیز قابل تعمیم خواهد بود.

۱-۵) امکان ایجاد و اتصال راه‌آهن به بنادر در راستای تسهیل دسترسی به حمل و نقل چندوجهی بار که از مزایای بنادر نسل سوم و بنادر پیشرو بوده است.
۱-۶) کاهش عوامل مترتب بر افزایش قیمت کالاها ناشی از افزایش عوارض در بنادر که امکان رقابت‌پذیری کالاها را در بازارهای هدف به جهت افزایش قیمت تمام‌شده با سختی مواجه خواهد ساخت که بالطبع تاثیر مستقیمی در ایجاد اشتغال پایدار و مولد و همچنین ارزآوری در کوتاه‌مدت خواهد داشت. البته امکان تعدیل نرخ‌گذاری در بنادر مناطق آزاد به مراتب امکان‌پذیرتر بوده که این مهم از مزیت‌های مهم رقابت‌پذیری بنادر مناطق آزاد می‌باشد.

مناطق آزاد

مناطق آزاد

۲-۵) در بنادر پیشرو، نوسازی ناوگان دریایی و خطوط کشتیرانی و نیز رعایت استانداردهای فنی، ایمنی، زیست محیطی و... براساس استانداردهای بین‌المللی تردد ایمن و گزارشات موسسات رده‌بندی و اخذ گواهینامه‌های بیمه شناور و استانداردهای بازرسی مورد توجه بیش از پیش بوده و از ورود و خروج چنین شناورهایی به بنادر تا رعایت و حصول استانداردهای متقن و مشخص جلوگیری می‌شود.

۲-۶) در بنادر پیشرو، ساختار مدیریت منسجم با سند اهداف و اجرایی مبتنی بر بازه زمانی وجود داشته است که سازماندهی و ساماندهی هدف‌محور منجر به تحول ساختاری و استقرار شیوه کارآمد و دانش‌محور گردیده که متعاقباً اثرات مطلوب و فرآیند آن پهرووری مناسب در جهت افزایش درآمد و افزایش خدمات و افزایش در جذب بازار خواهد گردید.

و همچنین موارد دیگری که در توضیحات بالا به صورت اجمالی و در قالب سرفصل به نقش‌پذیری بنادر با محوریت اقتصاد دریامحور اشاره شده است.

توسعه اقتصاد دریامحور؛ عاملی موثر در رونق صنعت حمل و نقل دریایی

در واقع در توسعه اقتصاد دریایی عوامل زیادی مترتب است که می‌توان از نقش بنادر علاوه‌بر امکان ایجاد تولید درآمد، به عنوان عامل اصلی و ساختاری برای خلق درآمد‌های دیگر در صنعت حمل و نقل دریایی یاد کرد. در واقع بنادر سطح و بستر ایجاد در درآمد در صنعت حمل و نقل دریایی بوده‌اند که توجه به دسترس‌زایی بنادر، توجه به یکی از الزامات اساسی ایجاد درآمد در صنعت حمل و نقل دریایی و صنایع وابسته بوده است. بر این اساس می‌توان از نقش‌پذیری بنادر در ایجاد و تحول در توسعه اقتصاد دریایی و ایجاد درآمد، به تعبیری خاص از آن به عنوان مادر صنعت حمل و نقل دریایی یاد و اشاره کرد.

ساماندهی بنادر براساس نگاه ساختاری و نوین در ایجاد، بهره‌برداری و توسعه، منجر به تولید و تثبیت درآمد‌های دریایی وابسته می‌گردد.

براساس این نگاه، ضرورت بهره‌مندی از ظرفیت‌ها و تحقق برنامه‌ها در بازه زمانی مشخص مبتنی بر اهداف و سیاست‌گذاری‌های سازمانی ایجاد می‌کند تا در قالب یک طرح جامع فنی و اقتصادی با چشم‌انداز اهداف، نسبت به ایجاد زیرساخت‌های لازم اقدام عملی و علمی و بهره‌رسانی ساختاری به عمل آید. با این توجه که بنادر، پایه‌های الزام‌آور توسعه اقتصادی دریایی بوده‌اند، می‌توان رویکرد برنامه‌محور در ایجاد، توسعه و بهره‌برداری از بنادر را در راستای اقتصاد دریامحور، یکی از ضرورت‌ها و ابزار لازم برای توجه به اقتصاد بدون نفت برشمرد.

البته در رویکرد نوین مبتنی بر تکنولوژی بنادر و اقتصاد حمل و نقل و لجستیک، این توجه که صرفاً بنادر در کنار دریا مورد ایجاد قرار گیرند، مورد نظر نبوده و این رویکرد، بهره‌مندی از مزایای بندری در قالب ایجاد بنادر خشک را نیز قابل تعریف و توجه می‌نماید، که در این مسیر الزامات بنادر پیشرو دریایی و قابلیت‌هایی که در این بنادر می‌بایست اجرایی گردد، عمدتاً به عنوان عوامل فعالیت در بنادر خشک مورد توجه و اجرایی و تعمیم فعالیت‌ها مبتنی بر فعالیت‌های بنادر دریایی قرار می‌گیرد.

پایه‌گذاری بر این اصل منجر به همه‌گیری توجه به ایجاد بنادر خشک در مناطق ویژه اقتصادی و شهرک‌های مختلف صنعتی می‌شود که هر یک می‌توانند براساس اهداف و کاربری موردنظر در تولید محصول بر مبنای ارزآوری و اشتغال قرار گیرد. در توسعه دریامحور و توجه به این اصل که حمل و نقل دریایی از ارزان‌ترین روش‌های حمل و نقل کالا و تولیدات بوده‌اند که این مقوله افزایش درآمد را برای صاحبان کالا ناشی از جابه‌جایی تولیدات سبب می‌گردد؛ موجب ایجاد کارخانجات و کارگاه‌های تولیدی و متعاقباً استقرار و ایجاد امکانات مناسب رفاهی، بهداشتی، اقتصادی، ورزشی و... در حاشیه سواحل می‌گردد؛ لذا بدین وسیله می‌توان گفت که شهرهای اطراف بنادر از رشد نسبی و درآمدزایی مناسب‌تری نسبت به مناطق دیگر برخوردار می‌شوند که این خود مبین رشد اقتصادی و اجتماعی مناطق اطراف بنادر خواهد بود و به خوبی نقش‌پذیری بنادر را در تحولات مثبت و نسبی اجتماعی موجب می‌شود. مشخصاً ایجاد مراکز تولیدی و کارخانجات براساس اصل نزدیکی مراکز تولیدی و صنعتی به مراکز بندری (که به صورت مختصر به این ضرورت اشاره شده است) از مزیت‌های توجه به بنادر پیشرو و نوین بوده است.

بنادر مناطق آزاد به جهت سهولت در تشریفات و قوانین که منجر به سهولت نسبی در جابه‌جایی کالاها، ترانزیت، ترانشیپ، صادرات، صادرات مجدد، واردات در جهت ایجاد ارزش افزوده و فراوری محصولات بوده‌اند و نیز تسهیل نسبی در سرمایه‌گذاری خارجی را موجب می‌گردند؛ از شرایط مناسب‌تری نسبت به بنادر دیگر در بازاریابی و جذب صاحبان کالا بهره‌مند بوده‌اند که این مهم تعجیل در ساماندهی، برنامه‌ریزی و ساماندهی بنادر مناطق آزاد را براساس برنامه‌منسجم، مستمر و پایدار ایجاد می‌کند. بنابراین توجه به ساختارسازی بنادر و نظارت در اجرای، از ضروریات تحول و توسعه در مناطق آزاد دریایی بوده است که می‌بایست در گام‌های جدید مورد اقدام عملی مناسب‌تر قرار گیرد تا بتوان در کوتاه‌مدت از مزایای بهره‌مندی از توسعه دریایی در جهت اهداف اقتصادی متبوع منتفع گردید.

یادداشت

تسهیل مقررات صادراتی؛ عامل کلیدی توسعه تولید در کشور

یادداشت:

مهرداد عالمی

کارشناس مناطق آزاد

یکی از مهم‌ترین شاخصه‌های ایجاد مناطق آزاد در کشورمان در ابتدای شکل‌گیری، نگاه به توسعه صادرات با توجه به مدل اقتصاد آزاد در این مناطق بوده است. با بررسی وضعیت اقتصاد کلان کشور در شرایط تحریم و فشارهای شدید اقتصادی در این دوران، تنها راهکار برون‌رفت از وضع کنونی، نگاه صادراتی به تولیدات غیرنفتی در کشور است؛ که البته با توجه به عدم بهره‌رسانی ماشین‌آلات خطوط تولید در ده‌های گذشته و نیز نبود تکنولوژی روز در تولیدات کشور، بی‌تردید مشکلاتی در این مسیر خواهیم داشت. اما نقش مناطق آزاد با عنایت به گذشت حدود سه دهه از شکل‌گیری آنها و تا حدودی به‌روز بودن ماشین‌آلات تولید در حوزه‌های صنعتی این مناطق در کنار تکنولوژی روز، می‌تواند در این دوران نقش بسیار مناسبی را با توجه به همجواری مناطق آزاد با کشورهای همسایه ایران و نگاه صادراتی به این کشورها نوید دهد.

یکی از مهم‌ترین عوامل توسعه تولید، اهمیت اشتغال به واسطه فعالیت و تولید در کشور است؛ با نگاهی به مساحت کمتر از یک درصدی مناطق آزاد در مقابل مساحت کل ایران زمین و اشتغال بیش از نیم میلیون نفری این مناطق با توجه به حجم مساحتی که در کشور دارند، می‌توان به این مهم رسید که با توجه به همه مشکلات و تنگناهایی که در حوزه کلان اقتصاد و به تبع آن اشتغال مواجه هستیم، آمار بیکاری در محدوده‌های مناطق آزاد به نسبت سرزمین‌های همجوار خود بسیار بسیار پایین است و شاهد تراز مثبت اشتغال در این مناطق هستیم که همه این آمارها نشان از توسعه تولیدمحور با نگاه صادراتی در این مناطق است.

اما برای توسعه و رونق تولید باید به چند نکته توجه داشته باشیم؛ نخست افرادی که موانع اصلی تولید هستند، امیدوارم این موضوع را فقط با برگزاری همایش، کنفرانس و سمینار دچار شعارزدگی نکنند.

همچنین عرضه و تقاضا به عنوان نکته دوم در توسعه تولید مورد توجه است. برای محقق شدن این امر، استراتژی توسعه صادرات مبتنی بر یک جغرافیای تعامل اقتصادی با کشورهای دنیا مخصوصاً کشورهای منطقه را باید مدنظر قرار دهیم تا کالاهایی با ارزش افزوده بالا داشته باشیم.

بانک (اصلاح ساختار بانک‌ها، بیمه و مالیات)، سه موضوعی هستند که باید به شکلی جدی به آنها توجه شود و از سویی تا زمانی که سیستم تامین اجتماعی دولتی هزینه ناکارآمدی‌اش بر دوش کارفرما باشد، نمی‌توانیم به رونق تولید کمک کنیم.

باید تاکید کرد که نظام مالیاتی ما می‌بایست مبتنی بر نظام بانکی کسب درآمد شرکت‌ها باشد. در صورت عدم اصلاح نظام بانکی و اگر توجه به مالیات بر مصرف و مالیات مجموع درآمد نداشته باشیم، نمی‌توانیم به شکل واقعی در راستای توسعه تولید گام برداریم.

بخش خصوصی و تشکل‌های آن به عنوان خط مقدم فعالیت اقتصادی کشور هستند و زمانی این امر محقق خواهد شد که قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار اجرا شود و به طور مثال براساس قانون در بخش اقتصاد هیچ تصمیمی بدون در نظر گرفتن بخش خصوصی نباید گرفته شود؛ اما متأسفانه شاهد تصمیم‌گیری بدون در نظر گرفتن بخش خصوصی در اقتصاد هستیم. طی سال‌های گذشته براساس این اصل بیشتر شاهد واگذاری‌ها بودیم تا اینکه خصوصی‌سازی به شکل واقعی انجام شود.

در بخش تولید باید به عرضه و تقاضا توجه ویژه شود و در کنار آن می‌بایست اصلاح نظام بانکی و بهبود فضای کسب و کار به شکل عملی را شاهد باشیم. نباید برای کنترل تورم دولت به سمت قیمت‌گذاری برود، باید سیاست‌های پولی و مالی را طوری تنظیم کند که کنترل تورم را داشته باشد و در بخش تقاضا در صادرات مقررات را تسهیل دهیم. براساس شاخص‌های بانک جهانی که هر سال منتشر می‌شود، متأسفانه فضای کسب و کار کشور بهبود نیافته است و حتی بنا به گفته ناظران بیرونی و موسساتی که در این زمینه پایش انجام می‌دهند، از لحاظ تسریع مقررات برای بهبود فضای کسب و کار اقدامی جدی را شاهد نیستیم و امیدواریم با تصمیمات اساسی میان دولت و بخش خصوصی، شاهد بهبود در بخش‌های مختلف اقتصادی کشور باشیم.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم عنوان کرد:

آغاز طرح مسکن جوانان با هدف ایجاد توسعه متوازن و عدالت‌محور در جزیره قشم

و معاونت شهرسازی سازمان منطقه آزاد قشم، نقاط قابل توسعه در هر روستا جانمایی می‌گردد. مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم ادامه داد: در مرحله چهارم، مطالعات و تهیه نقشه برای هر روستا تا ۲۵ آذرماه پایان می‌یابد و همزمان صدور مجوز نیز انجام می‌شود. درویش‌پور با بیان اینکه در هر روستا یک مجری برای ساخت واحدهای مسکن جوانان شناسایی و معرفی می‌شود، تصریح کرد: این مرحله نیز تا ۲۰ دی‌ماه به طول می‌انجامد. وی زمان آغاز ساخت واحدهای مسکونی را دهه مبارک فجر اعلام و تأکید کرد: تا پایان سال ۱۴۰۱ نیز همه واحدها به متقاضیان واجد شرایط تحویل می‌گردد.

رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد قشم همچنین درباره طرح روستای پاک گفت: اجرای طرح روستای پاک موجب توانمندسازی دهیاران و روستاهای جزیره در حوزه‌های مختلف اجتماعی، ورزشی، فرهنگی و... با جلب مشارکت عمومی و همراهی مردم شده است. وی با اشاره به اهمیت موضوع مشارکت مردمی در اجرای طرح‌های مختلف افزود: جذب مشارکت‌های مردمی و حضور فعال جوامع محلی می‌تواند عامل اصلی ایجاد اقتدار برای کشورها است.

درویش‌پور اظهار داشت: دو حوزه معاونت فنی و امور زیربنایی و معاونت فرهنگی، اجتماعی و گردشگری سازمان منطقه آزاد قشم در پایان طرح، این طرح با مستندات در اختیار هیات داوران قرار داده می‌شود و پس از ارزیابی، روستاهای برتر و موفق معرفی می‌شوند. رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم در پایان خاطرنشان کرد: با اجرای طرح روستای پاک و با مشارکت خوب دهیاری‌ها و شوراهای اسلامی، امروز بسیاری از روستاهای جزیره آماده پذیرش گردشگر شده‌اند.

خوشبختانه برای آن برنامه‌ریزی خوبی صورت گرفته است. مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم تصریح کرد: با وجود واگذاری‌هایی که در جزیره شده است، هنوز بسیاری مشکل مسکن دارند و با آسیب‌شناسی و بررسی‌هایی که صورت گرفته امیدوار هستیم که یک کار موفق در این زمینه اجرایی شود. درویش‌پور، هدف از اجرای این طرح را توسعه متوازن و عدالت‌محور در قشم عنوان کرد و گفت: در اجرای این طرح چند هدف دنبال می‌شود که از جمله آن می‌توان به پایین‌تر بودن قیمت تمام‌شده، حذف بورس خرید و فروش زمین، رعایت اصول استحکام و کیفیت بنا و تبدیل شدن طرح به الگویی موفق برای بازسازی روستاها اشاره کرد.

به گفته وی؛ این طرح سراغی برای تغییر جدی در جامعه است و با اجرای آن می‌توانیم در طولانی‌مدت شاهد تغییر و تحولی بزرگ در حوزه شهرسازی و روستایی جزیره قشم باشیم.

رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد قشم اظهار داشت: این طرح برای تأمین مسکن جوانان شهری و روستایی در جزیره قشم در هفت مرحله فراخوان، ثبت‌نام، بررسی مدارک، جانمایی طرح، تعیین مجری و ساخت مسکن طراحی شده است.

درویش‌پور تصریح کرد: فراخوان ثبت‌نام و اطلاع‌رسانی این طرح در حال انجام می‌باشد و لازم است دهیاران و اعضای شورای شهر و روستا، رسانه‌های رسمی و غیررسمی و شبکه‌های مجازی این خبر را بین مردم و متقاضیان منتشر کنند.

وی اظهار کرد: از دهم تا پانزدهم آبان‌ماه مدارک افراد ثبت‌نام شده بررسی و پالایش شده و فهرست واجدان شرایط را در هر روستا مشخص می‌شود و از پانزدهم تا ۳۰ آبان‌ماه و در مرحله سوم این طرح در معاونت زیربنایی

علی درویش‌پور در این نشست پیرامون فراخوان ثبت‌نام طرح مسکن جوانان در قشم اظهار کرد: یکی از مباحث جدی و چالشی در سید خانوار، مربوط به بخش مسکن است که سهم قابل توجهی از هزینه‌ها به آن تعلق دارد. وی ادامه داد: یکی از مطالباتی که از سال‌ها پیش به درستی در قشم وجود دارد، مطالبه مسکن جوانان است که

نشست هم‌اندیشی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم با دهیاران روستاهای جزیره قشم با حضور حجت الاسلام والمسلمین غلامرضا حاجی امام جمعه شهرستان قشم و شیخ خطیبی امام جمعه اهل سنت شهر قشم و جمعی از معاونان و مدیران سازمان منطقه آزاد قشم برگزار شد.

در دیدار مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم با استاندار هرمزگان مطرح شد:

منطقه آزاد قشم، نقطه عطفی برای ارتقاء اقتصاد استان و کشور

در ادامه این نشست، استاندار هرمزگان نیز با اشاره به ظرفیت‌های منطقه آزاد قشم در حوزه واردات و صادرات اظهار داشت: وجود یک منطقه آزاد با توانمندی‌های بالا در صنایع مختلف ارزآور، نقطه عطفی برای ارتقاء اقتصاد استان و کشور است. مهدی دوستی با تأکید بر لزوم رانندگی ظرفیت بانکرینگ در قشم گفت: توسعه این پتانسیل، فصلی نو در مرادفات تجاری برای منطقه در پی خواهد داشت که با سودآوری‌های ارزی برای کشور همراه خواهد بود.

صنایع نقش بزرگی در اشتغال و تأمین اقتصاد خانوارها دارد. وی همچنین به اهمیت صنعت نوپای بانکرینگ در جزیره قشم اشاره کرد و اظهار داشت: رانندگی این بخش، تحولی در امنیت حمل و نقل دریایی، فروش سوخت و خدمات در منطقه ایجاد می‌کند. رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم در پایان ابراز امیدواری کرد که در سایه همکاری و تعامل بین مسئولان کشور، شاهد گسترش صنایع ارزآور و صادرات‌محور در منطقه آزاد قشم باشیم.

علی درویش‌پور رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم با مهدی دوستی استاندار هرمزگان دیدار و گفت‌وگو کرد. مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم در این نشست با اشاره به حوزه‌های اقتصادی فعال در جزیره بیان داشت: صنایعی همچون نفت، گاز و انرژی، شیلات و گردشگری، صنایع درآمدزایی در قشم هستند که ظرفیت بالایی را جهت توسعه و کمک به چرخه اقتصاد کشور دارا می‌باشند. علی درویش‌پور ادامه داد: رانندگی و توسعه هر کدام از این

در دیدار مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم با رئیس کمیته امداد امام خمینی (ره) تأکید شد:

همکاری سازمان منطقه آزاد قشم و کمیته امداد امام خمینی (ره) در توسعه ساخت و واگذاری مسکن در قشم

گذاشتن به خدمات کمیته امداد امام خمینی (ره) در جهت کمک به محرومین کشور یادآور شد: ما در طرح مسکن جوانان قشم به همان اندازه که به جوانان ارزش قائل می‌شویم، به مددجویان کمیته امداد امام خمینی (ره) ارزش قائل هستیم. براساس این گزارش، سیدمرتضی بختیاری رئیس کمیته امداد امام خمینی (ره) نیز در این دیدار با تشکر از مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم، امام جمعه و فرماندار شهرستان قشم و سایر مسئولان ذیربط، از وجود وحدت و یگانگی در این جزیره اظهار خوشوقتی نمود و بر آمادگی کمیته امداد امام خمینی (ره) برای امضاء تفاهم‌نامه با سازمان منطقه آزاد قشم در جهت تسریع و توسعه ساخت مسکن برای نیازمندان در جزیره قشم تأکید کرد.

گفتنی است، در این دیدار غیر از برخی مدیران استانی و شهرستانی کمیته امداد امام خمینی (ره)، جمعی از مشاوران، معاونان و مدیران سازمان منطقه آزاد قشم نیز حضور داشتند.

پتانسیل‌ها به تولید ثروت، رونق کسب و کار و ایجاد اشتغال در جزیره منجر می‌شود.

رئیس هیات مدیره سازمان منطقه آزاد قشم در بخش دیگری از سخنان خود از اتفاقات مهم در زیرساخت‌های جزیره سخن گفت و تصریح کرد: تمام این اقدامات، اتفاقات، جزیره قشم را در چند سال آینده به یکی از مهم‌ترین مقاصد گردشگری کشور تبدیل خواهد کرد.

علی درویش‌پور همچنین در این دیدار به تشریح جزئیات طرح مسکن جوانان که توسط سازمان منطقه آزاد قشم در روستاهای جزیره در دست اجراءست پرداخت و گفت: این طرح با هدف برقراری توازن و عدالت در توسعه جزیره اجرا می‌شود و امیدواریم به یک الگو در توسعه روستاهای کشور تبدیل شود و در این راه از همکاری و مشارکت کمیته امداد امام خمینی (ره) استقبال می‌کنیم.

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم با ارج

از جمله جوانان روستاها و خانواده‌های تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) مورد بحث و بررسی قرار گرفت و تصمیماتی اتخاذ شد. مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم در این دیدار ضمن خوشامدگویی به رئیس کمیته امداد امام خمینی (ره) ورود وی را به جزیره قشم و همزمان با برگزاری آیین‌های ویژه گرامیداشت هفته وحدت در این جزیره به فال نیک گرفت و اظهار کرد: این جزیره سرشار از ظرفیت‌ها است، اما بزرگ‌ترین ظرفیت آن، وحدت شیعه و اهل سنت است که پرچمداران اصلی این وحدت نیز دو امام جمعه شیعه و اهل سنت قشم هستند.

علی درویش‌پور جاذبه‌های بکر طبیعی جزیره قشم را نیز از دیگر ظرفیت‌های این جزیره خواند و افزود: وجب به وجب جغرافیای این جزیره پر از جاذبه‌های بکر و بی‌بدیل طبیعی است و البته در حوزه شیلات، نفت و گاز نیز در این جزیره ظرفیت‌های بزرگی نهفته است که با توجه به سرمایه‌گذاری‌های عظیم در احداث مجتمع‌ها و ایجاد هاب پتروشیمی، پالایشگاه و بانکرینگ، این

در دیدار علی درویش‌پور رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم با سیدمرتضی بختیاری رئیس کمیته امداد امام خمینی (ره) که با حضور حجت الاسلام والمسلمین غلامرضا حاجی امام جمعه و علیرضا نصری فرماندار شهرستان قشم برگزار شد، زمینه همکاری سازمان منطقه آزاد قشم و کمیته امداد امام خمینی (ره) در جهت توسعه ساخت و واگذاری مسکن به‌افشار مختلف جزیره قشم

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم در همایش وحدت اسلامی اذعان کرد:

امروز مهم‌ترین امر، حفظ وحدت بین امت اسلامی است

بسترهای مختلف وحدت از جمله تعاملات جهان اسلام و نیز جغرافیای نزدیک مورد توجه قرار گیرد. حجت الاسلام والمسلمین محمد عبادی‌زاده افزود: عقلانیت به عنوان یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر برای وحدت باید در جامعه مطرح شود تا با گفت‌وگوی عقلانی روزبه‌روز به وحدت حاکمتری نزدیک شویم.

حجت الاسلام والمسلمین احمدرضا باوقار، مسئول نمایندگی ولی فقیه در امور اهل سنت استان هرمزگان نیز تصریح کرد: امروز امیدواریم جامعه اسلامی وحدت احرار را در میدان عمل دنبال کند؛ وحدتی نه از سر زور؛ بلکه براساس باور به آن برسیم و به آن عمل کنیم. حجت الاسلام والمسلمین غلامرضا حاجی امام جمعه شهر قشم نیز در همایش بزرگ وحدت اسلامی گفت: امروز خوشبختانه در جزیره قشم هم‌دلی و اتحاد کم‌نظیری بین علما و مردم شیعه و اهل سنت وجود دارد که امید است با نزدیکی روزافزون دل‌ها به یکدیگر، این اتحاد همیشه پابرجا و ثابت بماند.

مدیون وحدت و یکپارچگی این ملت بوده‌اند.

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم در پایان با بیان اینکه امروز مهم‌ترین موضوع حفظ وحدت بین امت اسلامی است، خاطرنشان کرد: وحدت ملت ما شکوه و عظمت ایران اسلامی را با دوام و ماندگار می‌کند.

براساس این گزارش، نماینده ولی فقیه در امور حج و زیارت نیز در این همایش گفت: موانع وحدت اسلام یک بحث سیاسی است و گاهی دشمنان به واسطه مسلمانان این موانع را ایجاد می‌کنند که سلبه‌طلبی یکی از این موانع است.

حجت الاسلام سیدعبدالفتاح نواب تصریح کرد: اگر جهان اسلام وحدت داشته باشد، هیچ دشمنی توانایی رویارویی با امت واحد اسلام را ندارد و سیره پیامبر اکرم (ص) و رفتار ائمه معصومین (ع) بهترین نماد برای ایجاد وحدت اسلام است که برای همکاری مسلمانان باید به آن تاسی کرد.

نماینده ولی فقیه در استان هرمزگان نیز گفت: برای همکاری امت واحد اسلامی در عرصه‌های سیاسی و اقتصادی باید

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم گفت: در این برهه حساس زمانی که دشمنان با سیدمسئله‌های خودسلاطین‌هراسی‌رئیس‌خود کرده‌اند، مهم‌ترین امر وحدت بین امت اسلامی است.

علی درویش‌پور در همایش بزرگ هفته وحدت اسلامی، ضمن خوش‌آمدگویی و تبریک این مناسبت، ادامه داد: امروز گرد هم آمده‌ایم که بگویم هفته وحدت، نماد پیمان با راه و روش اسلام در خط امام و رهبر معظم انقلاب است. وی اضافه کرد: امروز همه با هم برای جشن میلاد پیامبر اسلام (ص) گرد هم آمدیم و در کنار هم جشن برادری و یکپارچگی و هم‌دلی را برای یکدیگر یادآوری می‌کنیم. مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم تصریح کرد: مناسبت هفته وحدت متعلق به همه افرادی است که دین اسلام را به روشنی، برابری و برادری و کرامت نفس می‌شناسند.

درویش‌پور افزود: در مناسبت هفته وحدت باید یادآوری کنیم که پرچم خوش‌رنگ و پرغرور جمهوری اسلامی، رشادتهای شهیدان این سرزمین و قداست این خاک مقدس همه و همه

مدیرعامل سازمان

منطقه آزاد قشم اذعان نمود:

آماده‌باش جهت میزبانی

از گردشگران جزیره قشم

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم گفت: قشم با تمام توان، برای میزبانی از گردشگران آماده می‌شود.

ستاد خدمات سفر سازمان منطقه آزاد قشم، با حضور مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم، معاونان و مدیران این سازمان تشکیل جلسه داد.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم با اشاره به رشد امنیت روانی و جسمی مردم کشور در مقابل بیماری کرونا ناشی از واکنش‌های عمومی بیان داشت: پس از دو سال رکود در صنعت گردشگری و به تبع آن سایر صنایع در ارتباط با حضور گردشگر در قشم و در آغاز فصول بهاری جزیره، همه بخش‌ها با تمام توان خود باید آماده میزبانی از گردشگران باشند.

علی درویش‌پور افزود: حضور گردشگران برکت و نعمتی است برای مردمان جزیره و استقبال خوب و ارائه بهینه خدمات، در میل کردن گردشگران به مسافران و وفادار برای جزیره، بسیار تأثیرگذار خواهد بود.

وی عنوان داشت: آغاز سفرهای گردشگری، فرصتی است تا ظرفیت‌های قشم بیش از پیش معرفی شده و در راستای هدف تبدیل این منطقه به مقصد نخست گردشگری کشور تلاش کرد.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم در پایان از همه معاونان و مدیران سازمان خواست تا با هم‌افزایی و تمرکز به توسعه گردشگری در جزیره کمک کنند.